

Maksa ar peefubtiščānu
par pafti:
par gabu 1 rub. 60 kap.
" pufgadu 85 "

Maksa bes peefubtiščānas
Rihgā:
par gabu 1 rub. — kap.
" pufgadu 55 "
" 3 mehnefchi 30 "

Mahj. w. teel isdohts fest-
deenahm no p. 12 fahfchi.

Mahjas weefis.

Ernst Plates, Mahjas weefa ihpaščneeks un apgahdatajš.

Mahjas weefis isnahf ween reis pa nedetu.

Maksa
par fludināščānu:
par weenas fletjas smalku
rakstu (Petit-) rindu, jeb
to weeru, to tahda rinda
eeņem, maksa 10 kap.

Redakcija un ekfpedizijaļ
Rihgā.

Ernst Plates bilšču un
grahmatu - drukatamā pee
Pehtera basnizas.

N° 22.

Sestdeenā, 31. Mai

1875.

Rahditajs.

Jamafahs finas. Telegrafa finas.
Gelfšemes finas. No Mihgas: generalgubernatora t. un gubernatora t. aisbraufschāna. No Madaleenes draudfes: kraupščāna. No Belgawas: pahre istahdi, pahre kurtmešmo flobtu. No Pehterburgas: jaunš floblas ikums. No Dagejwas: leela kraupščāna. No Kaukafijas: selta weeta. Ahršemes finas. No Bahzijas: Ultramontanu rikfščānāhs. No Belgijas: eenahtufčas muhkenes. No Franzijas: tautas fapulze. No Amerikas: Indianefschu apmeerinaščāna.

Pahr leesas febrgu. Pahr logitu u. t. pr.
Peelikumā: Baur behdahm pee atfihščānas. Graudi un feedi.

Jamafahs finas.

No Mihgas. Latweefschu labdariščānas beedriba tureja swehtdeen tai 25. Mai jamu fcha gada islohseščānu, kas mehds ikgadus notift, preefšch nabagu un atrainu apgahdaščānas un preefšch nabagu behrnu un bahrinu fchobloščānas. Tif daudš kā jaw tagad finams ir pawifam isdohtas 13311 lohšes pa 20 kap., kas istaiša 2662 rubl. 20 kap. Winefši bija 493 numuri, no teem tika dahwinati no beedreem un ziteem labfirdigeem peepalihdsetajem 107 gabali, wehrtibā 320 rubl. 10 kap. Bes tam tika no muhfu wifu fchehligas Keisareenes, Trohnamantimeezes un leelfurštenes Ekaterina Michailowna, kohpā 24 numuri dahwinati. Tee ziti numuri tika no beedribas pirkti un tā tad isdohščānas ir bijufčas lihds ar zitahm fihlahm isdohščānahm lihds 550 rubl. Tā tad, kā redsams, fcha gada islohseščāna buhs wairaf kā 2000 rbl. eeneufufe, ar kureem warehs, ar Deewa palihgu, dašču asaru noščahweht, dašču truhktumu remdeht. Tai mihtais Deews fwehti ikweenu laipnu deweju, un palihds iklatram, kas pee fcha mihleštibas darba ir peepalihdsejis. — n.

No Baufkas. Pagahjuščā fefideenā krusa birufe no Kundaless fahfoht pahri pa Meščotni, Bornsmundeeščus un Zumpraweeščus aiferdama. Krušas graudi bijufchi wistas ohlas leelumā un daudš fahdes nodarijušchi. Fr. M.

No Kalugas teel sinohts „Peh. aw.“ ka tur teekoht irihfota leela wilku medifchāna, jo wilki tur leelu fšahdi nodaroht. Zil leela fchi fšahde, to waram redseht no fchahdeem fšaitteem: no 1ma Nowembera 1873. g. lihds 1mam Nowemberim 1874. g. tika no willeem nokohsi 40,521 lohpi un putni, tai wehrtibā no 110, 214 rubl.

No Berliness. Tai 5. Mai bija barotu lohpu istahde. Tur bijufchi nobaroti auni, kas fwehrufchi pahraf par 400 mahrz. un wehrufchi lihds 3600 mahrz. tos ir 90 pudu. Tē bija deefgan ko redseht un ari deefgan ko magitees, zil tahlu ifmana dabu pahrfpehi. Tomehr waram leezinaht, ka pahrelee-

zigs trefnumš ari pee lohpa ir welts; jo weenfahrt tahda gala wairš naw gahrda un ohtefahrt tif pahrlieziga barofchāna isdewumu ne-atlihdsina. — Weens wehrufis bija istahdihts, kas ihpašči ar trefnu baribu bij barohts, tā: rudfu klijahm, afinum un nowahriteem kartupeleem. Pehz istahditaja usdewuma fchis wehrufis 23. Mezzi fwehra 1050 mahrzinas, 1. Aprili 1129 mahrz. un 4. Mai 1250 mahrz. Tā tad 42 deenas peenehmees fwarā lihds 200 mahrz.; kas par deenu istaiša gandrihs 5 mahrzinas. „Darbs.“

No Parihfes. Parihfes kardinala-erzbifkaps nupat islaidis rakstu, kura winfch iffaka, ka stuhra atmens preefšch Jefusfirds-basnizas buhtu jaleek tai 4tā Juni, jo preefšch 200 gaddeem, no fchihš deenas rehkinajoht, bijufe fwehta parahdiščānāhs kahdai jeeweetei Marijai Mofak. Franzufchus uf fcho stuhra atmena lifschānu ufaiznadams, winfch faka: „Franzijas behrni, mehš wifš turlaht efam ari katolu basnizas dehli un tapehz mums peenahlahs ar muhfu tehwu (pahwestu) kohpā peefkohpt un eewehroht wifpahrigohs peenahlumus, kas winam usdohti. Tapehz wina ufaizmajčanai paklaufifim un weenprahtigi faweenoofimees tai 4tā Juni preefšch stuhra atmena eefwehtiščānas fwehtai Jefusfirds basnizai u. t. pr.“

No Italijas. Kā tureenās awifes fino, tad starp Italijas garidsneekem radufchis ihpaščā zenfchānāhs, kas fchim brihščam gan ahrigoš darbos neparahdahs, bet tomehr deefgan eewehrojama un buhs wehl jo wairaf eewehrojama, kad ta ar faweem darbeem klahji parahdifees. Mineta zenfchānāhs pastahw eefšch tam, prohti isfkaidroht tagadejo fchekelščānohs starp laizigu un basnizas waldibu un ispehtih, kahdā fakarā fenakōs laikōs bijufe basniza ar laizigahm waldibahm. Tee pee fchihš zenfchānāhs peebeedrojufchees garidsneeki griboht isdoht awifi, kura wini mineto buhščānu raudfšis isfkaidroht. Tai pulkā atrohdotees dašči augsti un ar pahwestu tuwā fakarā buhdami garidsneeki, kas preefšch tam strahdaščoht. Jefuiteem efoht leelas ruhpes pahre tam, jo wini baidahs, ka mineta awife kaut ko ne-eepehi uf pahwestu un uf tahdu wifš wina attahlina no Jefuitu waras un wadiščānas, kuri fchim brihščam pahwestam ir par padohma dewejeem.

Telegrafa finas.

No Nehwales tai 29. Mai. Tas Wahzu damfjugis „Union“ no Ribekas uf Pehterburgu braufdams, ir vee Dago ufkrehjis aifwatar uf feklumu. Glahbščānas damflawas „Rabotnik“ un „Assistenz“ tur aisbraufufchi preefšch glahbščānas.

Geschiedenes finas.

No Nihgas. Baltijas generalgubernatora f. firsts Bagratione, kà „Waldibas wehst.“ sino, aibrantschoht uf 3 mehnescheem uf ahrsemehm.

Widsemes gubernatora kungs, barons Uexküll von Guldenbandt, kà „Wids. gub. aw.“ sino, tai 24ta Mai aibranzis deenasta darischanas uf Pechterburgu. Ba to laiku gubernijas pahrwaldischanu usnehmis Widsemes kameral-teesu pahrwalditajs (presidents), ihstis statsrahts barons Campenhausena kungs.

— Widsemes landtags, kà to „Nig. Ztg.“ dsirdejuje, esohht jawà festdeenas sehdeschanà nospreedis Nihgas politetnikas augstisfokhlai sneegt palihdsibu no 4000 rubl. par gadu uf trihs gadeem.

— Isgahjuschu swehtdeenu tika eefsch Bolderaas preefsch luteratizigeem eefwehtihstis luhgschanas nams, kas zaur labprahtigahm dahwanahm no jauna ir usbuhwehts.

No Madaleenes draudses. Rakstnes pagasta notizis schahds blehschu nedarbs: Tai 1ma Aprili tai pee Rakstnes pagasta peederiga P. krohgà dshera F. G., kas Plahtera keegelu zepli dshwoja. Kad nu tani pascha deenà pehz pusdeenas tam ohtrs darba beedris, ar kuru kohpà pee Plahtera walsts-fokhlas dehlus sahgejuschi, pakal atnahzis un to uf mahjahm wedis, tad minetais F. G. par pufrubli salihdsis ar P. mahjas gruntineeku F. J., ar kuru jaw to deenu draudsigi daschu glahsiti bija kohpà tufschojuschi, lai winam dohdohht sirgu un pawadoni, kas winu lihds Plahtera fokhlai aifwedohht; jo ar pilnu duhschu sinams sahjahm newar eet. Kad nu krohdsineeks negribeja mineto F. G. atlaist, kas pufrubli patehrejis un wehl ne grascha nebija maksajis, tad minetais gruntineeks par to galwojis. Tad winsch lizis aifjuhgt fawu labako kehwi un fawu wezo tehwi eedewis par pawadoni lihds. Gadu wezs kumelsch, kas no stata ahra tizis, teem ari aifstrehjis lihds. Kad lihds fokhlai nobraukuschi, tad F. G. peerunajis gruntineeka tehwi, lai brauzohht lihds tam diwi werstes no fokhlas tahlaki buhdamam G. krohgam, fazidams, ka ar dehlu jaw tà esohht norunajis. Tur tas peedsirdijis wezo wihru un nu brauzis arweenu tahlaki, kamehr wafarà nobraukuschi Wehrenes Tappas krohgà. Tur nu bijis pa nakti jagul un kehwi ar kumelu jabaro. No krohdsineeka isnehmis preefsch sirgeem pufpuhra ausu un tohs eebarojis; pats wehl daschu glahsiti itufschojis un tad lizees guleht. Nihstà peegehlees, wezo wihru guloht atstahdams, taifijees nu weens pats tahlaki braukt, kumelu krohdsineekam par aufahm un 30 kap. tehrixa atstahdams. Kad tam tur prafjuschi, no kureenas esohht, uf kureeni brauzohht un kas tas par wezu wihru, kas guloht palizis, tad winsch atbildejis, ka esohht no Plahtera keegelu zepla, keegelu taifitaja pufbrahlis, brauzohht uf Skrihwera stanziju fawam pufbrahlim preti, kas no Nihgas nahloht. To weziti, kas guloht palizis, winsch uf zeta panchmis pawest un pats nesinoht, kas tas esohht. Tad aibranzis. Rahdu gabalu pabrauzis winsch plika zeta dehl newaredams ahtri pabraukt, ahtahjis ragawas zetmalà un jahjis jahschus lihds Jaun-Zelgawai. Leela uhdena dehl newarejis ar kehwi pahritikt, tadeht to atstahjis turpat pee krohga un gahjis weens pats ar laiwu pahri, kahdu kuptschi atrast. Par ne-igu laizinu ari weenu schihda kuptschi atradis, tam neredsoht to kehwi par 30 rublu pahrdewis un nahzis jaw atpakal tam to kehwi atdoht, kad jaw dsineji bijuschi flahst. Blehdis tizis fanemts un teefahm nodohst.

Tà eet dascheem krohga brahlisheem: pahrdohd kehwi un gada wezu kumelu par pufrubli.

M. Rsch.

No Laudones. Par Laudones ewang. luteru draudses mahzitaju tika no draudses konwenta tai 28ta Aprili iswehlehts tagadejs Diktu mahzitajs N. Bogel f. Winsch jaw agrat bija Laudone par mahzitaju palihgu un aigahja preefsch 9 gad. uf Dikleem.

No Zelgawas teef „Nig. Zeit.“ sinohts pahr Zelgawas noturamo istahdi. Istahdes ehtas jaw gandrihs esohht gatawas; winas ir brangi isrihkotas un preefsch istahdes derigas; tà ka istahde, wispahri nemoht, israhdischotees jauka. Tai 15ta Mai bija beidsamais terminsch preefsch istahdamu leetu peeteifchanas un beidsamàs deenas tikuschas dauds leetas preefsch istahdischanas peeteiktas, jo wairak neta 100 leetu-istahditaji beidsamàs 2 deenas peeteifschees, tà ka istahdes ruhme buhschoht deefgan ar istahditahm leetahm pildita. Ari dauds istahditaju is Wahzijas esohht peeteifschees un tapehz kursemes gubernatora kungs no finans ministerijas to atiaufchanu isghadajis, ka istahdamas leetas is ahrsemes warefchoht bes tules eewest. Bet ja kahda no istahdamahm leetahm tiktu pahrdohsta, tad ta peenahkama tules-makfa wehlat ja-atlihdina, ja ne, tad nepahrdohstas istahditas leetas war bes tules atpakal uf ahrsemi iswest. Istahde, kà jaw sinohts, buhs no 10ta lihds 20to Juni. Tai 10ta Juni istahde tiks atflahsta, tai 13ta Juni tiks gohda algas isdalitas. Ba istahdes laiku tai 14ta un 15ta Juni uguns-dshenjeji swehtihstis fawus swehtkus un no 16ta lihds 18tam Juni Zelgawas gimnasija fwinahs fawus simtu gadu-swehtkus. Bes tam wehl pa scho laiku buhs dauds zitas leetas redsamas: buhs teaters, zirkus (skunstis-jahneeki) swehru bohde u. t. j. pr.

Wehl no Zelgawas. Dhtdeenà tai 27. majà f. g. Zelgawas Latweeschu kurlmehmu fokhlà tika ar teem tur buhdameem 24 behrneem ekfamens noturehts. Tai gan muhsu miklà tehwià kurlmehmu fokhlas buhschana pawifam jauna leeta, tadeht ka schi Zelgawas kurlmehmu fokhlà, kura preefsch mas gadeem atpakal dibinata, ta pirma, kur muhsu tautas nelaimige kurlmehmi mahziti teef; tad tomehr scho ekfameni peedsihwojohht, bij katram, lam mihlestiba preefsch schi eefschliga mifiones darba sirdi mita, par teem teizameem augleem, ko schi fokhla jawà ihfà darba laika panahkusi, no sirds japreezajahs. Ekfamens eefahkaks pulstent 4tròs pehzpusdeenà un tika atflahst ar to dseefmu: „Teizi to lungu, to gohdibas u.“, pehz kuras zeen. Zelgawas Latweeschu mahzitajs, Schulz f., ihfòs wahrdòs tam lungam pateizibu par wina schehlastibu issajija. Papeefsch tika ohtras klases behni no kurlmehmo fokhlotajeem Knorr un Wehjin f. l., wahrdu issaufschana, apstatischanas mahzibà un farunafschana par daschadeem preefschmeteem ekfamineereti. Pirmas klases behnus pahrbudija kurlmehmu fokhlas preefschneeks. Linde, f., bihbeles stahstòs, apstatischanas mahzibà par preefschmeteem is stahdu walsts un rehlinafschana. Diklab pirmas kà ohtras klases behni parahdija zaur flaidrahm atbildehm, rittigu walodu- un leetu-faprafchanu. Ari tika no swefcheem dohtas jantafschanas pareisi atbildetas; tà kà itweenam bij no sirds japreezajahs, ka schee nabadsini par kureem lihds schim gara tumfiba mita, tiklab Deema kalposchana, ka ari daschadàs waijadfigàs mahzibàs til tahlu bija peenehmuschees.

Scho eewehrodams, no sirds wehlohè, ka Latweeschi drihs tohs laikus peedsihwotu, kur neween diwidefmittschetri, bet wisi

muhju tautas kurlmechmi ihpafchas kurlmechmu fkolhās mahzibas bauditu, ka wineem preefch winu laizigas un muhschigas dshwes leelu fwehtibu nef. Tadeht pateiziba un gohdōs wiſeem teem wiſreem, kas pee ſcha miſleſtibas darba weižinaſchanas ſawus ſweedrūs naw taupijuſchi.

No Kurfemes. Kā awiſēs laſam, tad Kurfemes gubernatora kungs efoht Behterburgā iſgahdajis apſtiprinaſchamu preefch beedribas, kas uſ Kurfemes pilſſehtu nameem un gruntsgabaleem pehz ihpaſchi noteikteem litumeem aiſdohs naudas pret ſihlu-grahmatahm jeb ſandbrieſehm. Scho beedribu noſauks par „Kurfemes pilſſehtu hipoteku beedribu.“ Par aiſnemto naudu buhs jamakſa 7 procentes par gadu, no kurahm 5½ procentes ir preefch intreſchu makſaſchanas un 1½ procentes preefch parada maſinaſchanas. Beedriba ſawas dariſchanas ſahluſe, kad no Kurfemes pilſſehtu namu-ihpaſchneekem bija peepraſiti naudas aiſdewumi pret ſihlu-grahmatahm lihds 200,000 rubl., kura ſuma no beedribas litumeem noſpreesta, kad tai buhs ſawas dariſchanas ſahkt. Tee jaw peeteikuſchees pilſſehtas namu ihpaſchneeki teel zaur „Kurfemes gub. aw.“ uſ-aižinati, tai 11. Juni pulkſten 5 pehz puſdeenās ſanahtt Zeltgawas rahtuſi, lai minetai beedribai waretu paſtahwigus direktorus ezejt un beedribas dariſchanas eeſahkt.

No Behterburgas. Likums pahr luteru-tižigahm laulſkolahm un ſkolotaju ſeminari Zgaunu ſemē un Kurfemē tikufchi tai 25. Aprili Wiſaugſtati apſtiprinati. Ar ſcho likumu tā rakſta „Beh. Wah. aw.“ ir iſpildita ta leelaka wehlefchanahs tureenās pawalſtehm un ir likts ſiprēs pamats tai tiſ ſwarigai lauku-laufchu attihſtiſchanai. — Kurfemei un Zgaru ſemei lihds ſchim nebija ſkolhas likumi, kas tagad, kā nupat minejam, tikufchi apſtiprinati; Wiſdemei turpreti ſchahdi likumi jaw bija. Pahr nupat apſtiprinato ſkolhas likumu ſawā laikā paſneegim plaſchakas ſinas.

No Orgejewas (Beſarabija) teel ſinohts pahr leelu krahpfchanu, ko tahds iſbehdſis ſaldats, Iſja Falks, iſdarijis. Minetais Falks Aprila beigās nonahza Otati un Kuſchowkas zemōs un tureenās ſemneekem eeſtahſtijs, ka wiſſch efoht no Behterburgas, lai rekrufchu nemſchanu pehz wiſpahriga kara-deenasta pahrraugoh. Vai teeju pahreſtibas, pahr kurahm Behterburgā daudſ ſuhdſibas efoht eeſneegtas, labi waretu iſſinaht, wiſſch efoht praſtās drehbēs gehrbees un beſ ſulaineem atnahzis. Lehttižigee lautini ſchahdai paſakai tižija un tā tad Falks wareja ari ſawu krahpfchanu iſdariht. Wiſſch apſteleja wiſus zeema puiſchus, 21—25 gadus wezus, un neh-mahs tohs pahrraudſiht. Par pahrraudſiſchanu bija katram puiſcham jamakſa wiſu maſak 4 rubli, Falks ari dewa leezibas ſihmes, ka no kara-deenasta tikufchi atlaiſti, bet ſchihſ leezibas ſihmes bija tikai aplam aprakſiti papihra gabalini. Ar ſcho krahpfchanu Falkam nepeetika, wiſſch ari liſa meitas apſteleht, kas 21. gadu ſaſneeguſchas, ſažidams, ka wiſſch tahdu pawehli no Behterburgas dabujis, ka ari meitahm efoht kara-deenasta ja-eeſtahjahs. Wiſſch meitas tapat kā puiſchus pahrraudſija. Tahs meitas, kas winam patika jeb winam pa prahtam darija, tahs wiſſch tapat atlaida beſ makſas kā tahdas, kas preefch kara-deenasta efoht nederigas; turpreti tahm žitahm waijadſeja naudu makſah. Diwi deenas jaw Falks tā darbojees, kad par laimi laimiau walſis wezakais atnahza, kas tiſ prahtigs bija, Falkam leezibas rakſtus nopraſiht. Tē nu iſrahdijahs, ka Falks bija wiltneeks. Kad winu gribeja ſaſeet, tad wiſſch ſahla luhgtees. Wiſſch tika nodohts iſ-

mekleſchanas teeſneſim. Bedoht wiſſch iſnyka, bet tika driht attal ſakerts.

No Kaukaſijas. Kā no tureenās teel ſinohts, tad kalnu-inkeneeris firſts Zulufidſe, ſemi Dambludes upes gramā iſmekledams, atradis Tiſliſas pilſſehtas tuwumā weetu, kur ſelts tahdā daudſumā atrohdotees, ka iſ 100 pudeem ſmilſchu waroh ¾ lihds 1¼ ſolotnika ſelta dabuht. Tā par prohwi Uralu kalnōs, kas par lohti bagateem iſdaudſinati, iſ 100 pudeem ſmilſchu tiſ lihds ½ ſolotnika ſelta waroh iſſkaloh.

Ahrfemes ſinas.

No Wahzijas. Ultramontani ſawās awiſēs iſpandufchi, it kā tagad no Wahzijas waldbibas puſes wairs tiſ ſtingri ne-aiſtahwetu jaunohs baſnijas likumus, jeb ar žiteem wahrdeem ſakoh, ka tagad waldbiba wairs tiſ daudſ nepretotohs ultramontanu uſmahlfchanahm; wini, prohwi ultramontani, pat awiſēs rakſtijuſchi, ka Wahzijas keiſars efoht miniſteram Falkam ſažijis, ka wiſſch ar jauneem preefchlitumeem pahr kloſteru uſjelfchanu u. t. pr. ne-efoh ar meeru. Sinams ka tahdas iſpauſtas walodas tikai no ultramontaneem gudri iſdohmatas, lai zaur tahm waretu laudim eſeikt, ka waldbiba negriboht ultramontanu rikloſchanai preti ſtahtees. Sinams, ka waldbi ſchahda žihniſchanahs ar garidsneekem ir reebiga, bet winai tas jadara, lai waretu pee meera tiſt; wina tapehz ari waijadſigus jaunus likumus ezejt, lai weltigas pretoſchanahs un ſtrihdeſchanahs nezeltohs. Waj waldbiba pee tam wainiga, ka tagad ſtrihdiuſch ar garidsneekem radees? Waldbiba aiſtahw ſawas teeſibas un luhfo uſ tam, lai winas likumi neteel pahrlahpti. Kas winas likumeem nepaklauſa jeb preti ſtrahda, to wina pehz likumeem ſpaida un ſohda. Kad nu garidsneeki ir likumu pretineeki, tad wini ari no waldbibas teel ſpaiditi un ſohditi un tomehr wini arweenu walſis likumeem pretojabs un to daridami wini peerahda, ka wini ir tee iſſtee nemeera zehleji, kas ſawu waru kohpdami un uſtureht gribedami tautas un walſis meeru trauzeht.

No Berlīnes teel ſinohts pahr kahdu brihniſchkiгу behna glahbfchanu, kas gadijahs preefch ne-ilga laika uſ Rudolfa dſelſszela. Kahda ſamilija newareja weenā wagona nodatā jeb kupejā tiſt eeruhmeta, un tadeht wezakeem waijadſeja weenā un behrnu-ſkolotajai ar trihs behrneem žitā wagona nodatā braukt. Pa braufchanas laiku biletu ſanehmejs pahrraudſija brauzeju biletēs, un nonahza ari pee ſkolotajas un wiyas aſjargaſchanā buhdameem behrneem. Pee wagonu durwu walā atraufchanas konduktoram likahs kā kaut kas buhtu iſkritis, uſ kam behrnu-ſkolotaja apſkatija behrnu drehbes un lafatus; ſchohs wina gan wiſus atrada, bet iſtruhkuſehs pamanija, ka maſakais diwi gadu wezs behrninſch truhtka. Brauzeena rinda tika tuhli aptureta, un kahdu maſu gabalu atpakal braukta, kur iſkrituſcho behrninu atrada gluſchi weſelu uſ dſelſszela damba, kurſch ſchaj weetā tihri ſtahwu uſ Gns upi noſlejabs, gutam un apwattetu — no kahda ſuna.

No Belgijas. Tureenās brihwprahtigas awiſēs pahr tam ſchchlojahs, ko garidsneeki winu ſemē nahsoht arweenu pee leelakas eeſpehjas. Pa daſai tahs muhkēnes jeb nonēs, kurahm deht kloſteru atjelfchanu iſ Wahzijas ja-iſeet, nonahloht uſ Belgiju un efoht tur weenu pili (par kahdeem 300,000 frankeem) nopirkufchi. Kahda iſ minetahm brihwprahtigahm awiſehm uſ tam norahda, ka kloſteru buhfchana un ſwehtas ſtaigaſchanas efoht laufchu brihwibai par kawelli, ihpaſchi tahdeem, kas

ultramontanu partijai nepeekriht. No waldbas pufes ir pawehlehts, lai tohs no Bahzijas cenahkufshohs muhtus un muhtenes ruhpiigi peeraugoh.

No Franzijas. Tautas fapulze fawâ sehdeschanâ tai 24. Mai beidsa pahrspreest to preekschlikumu (us kahdu wihsî zee-tuma buhschana buhtu labakâ kahrtibâ eegrohsama) un to peenehma. — Preeksch ta preeksch augstakahm skohlahm fastahdita preekschlikuma apspreechanas tika eezelta ihpafcha komissija. Komissija fawu usdohto darbu beigufe iswehleja kahdu isfaweem lohjekleem, kas lai komissijas spreedumus tautas fapulze daritu sinamus, un iswehlehts tika tautas weetneeks Labulai. Winsch nu tautas fapulze isfazija (to komissija spreedufe), ka augstakahm skohlahm jeb augstakai mahzischanaï waijagoh atkaut pilnigu brihwibu un ka latris pee augstalas mahzibas peelaishams. Tad winsch peemineja, ka ari basnizai fawâs darishanas pilniga swabadiba atlawama, lai pawalstneeki buhtu drohschi, ka winu tijibas leetas nelahdas apspreechanas nenoteek. Beidsoh winsch peemineja, ka taisnibai un pareisibai waijaga buht republikas waldbai par pamatu.

No Parihses. Kahds tureenâ awischi sinotajs raksta pahrs Franzijas eekschligu politiku ta: Jaw kahdu laiku Franzijas eekschligâ politikâ ir manama gurdeniba, kas daschâ sinâ paweizina meerigu faweenofchanohs un nahks republikas nogrunteschanai par labu. Tâ tad preekschlikumi pahrs waldischanas gruntslikumeem, pahrs senatoru un tautas-weetneeku zelschanaï nahks pee beidsamas pahrspreeschanas un tiks peenemi. — Pahrs Bonapartisteem runajoh, japeemin, ka wini jaw ilgaku laiku it meerigi isturejufchees, bet tagad druzjin fahkufchi atkal fawâs galwas pazelt. Winu rikofchanahs schim brihscham naw deefin zil eewehrojama, tomehr reds, ka wini meerâ nestahw un preeksch fawâs partijâs zenteeneem weenmehr rauga to pastrahdaht.

No Rohmas. Italiyas walsts weetneeku fapulze tika tai 24tai Mai pahrspreests preekschlikums, kas sihmejâhs us wifpahrigas drohschibas usturechanu jeb us tam, kas buhtu darams, lai waretu drohschibu ustureht. Pahrspreeschana pahrs scho leetu naw beigta. Ta preeksch schi preekschlikuma pahrspreeschanas eezelta komissija fawâ sehdeschanâ daschas nodalas minetâ preekschlikumâ ne-atrada par derigahm. — Pahrs drohschibu Italiyâ runajoh japeemin, ka jaw wairak reisu esam sinojuschi, ka Italiyâ par drohschibu peenahkami neteek gahdahts, ka to daschi notikumî peerahda; tapehz ari tagad schi leeta nahkufe walsts weetneeku fapulze pee pahrspreeschanas.

No Seemelu-Amerikas. Seemelu-Amerikas fentschi, Indianeeschi, deenu no deenas eet masumâ; weena zilts pehz ohtras zilts isnihkt, waj nu pret Amerikaneescheem, kuzi fawâ laitâ no Siropas us Ameriku aishgahjufchi un tur us dsihwi nometufchees, waj ari fawâ starpâ karodami. Nereti dabuja lafihht sinâs awises, ka atkal kahda Indianeeschu zilts pret Amerikaneescheem fagehufshs un ka asinainâs laufchanahs notikufshas, pee lam gandrihs arweenu Indianeeschi tika fakauti un us tahdu wihsî pamastinam isnihzinati. Kahds Amerikaneeschu generalis, ar wahrdû Kruks (Crook), jaw gadeem karo pret nemeerigeem Indianeescheem un zaur tam few labu flawu eepelnijis. Tâ ari beidsamâ laikâ generalis Kruks uswarejis Indianeeschu pulku; kas gandrihs 20 reis leelaks bijis pahrs Kruka saldatu pulku. Indianeeschus pee meera peespeedis, generalis Kruks nu raudsija teem istahstihht, ka wineem daudf labaki klahthohs, ja wini us meerigu dsihwi nometshohs un fahktu

ar semes-lohpschanaï un lohpu-audseschanaï nodarbotees. (Lihds schim Indianeeschi us weenas weetâs nometufchees nedsihwoja, bet bija apfahrt staigataji, kas wairak zaur medischanaï few dsihwes-usturu fagahdajahs.) Beidsoh ari generalim Krukam isdewahs, minecem Indianeescheem (no Apachu zilts) weetâs cerahdiht, tur wini sem Kruka wirsneeku peeraudsischanas un eerahdischanas few zeemus eetaisija. Kruks ari preeksch wineem apgahdaja tahs waijadfigahs mahju leetas, mahzija wineem kahrtigu ehdeenu wahrischanaï un eerahdija wineem kahrtigi gehrteees un tihri turetees. Tapat wineem eerahdija semes-lohpschanaï. Zaur to, ka Kruks Indianeeschus pee meera peespeedis, winsch jaw leelu pateizibu nopelnijis, bet wehl jo leelaka pateiziba winam par to peeschkizama, ka winsch par tam gahdajis, ka Indianeeschi us meerigu un pastahwigu dsihwi nometufchees un fahkufchi kahrtigi un peenahkami dsihwoht.

No Nujorkas teek kahdai Franzuschu awisei sinohts pahrs pahroleeku stipru pihpeschanaï, prohti Seemelu-Amerikas fabeedrotu brihwwalstu presidents, generalis Grants, lohti daudf pihpejoh un zaur to pawisam fawu weselibu famaitajis. Winsch pa deenu ispihpejoh lihds 40 zigareem un pat pee maltites, kamehr weens ehdeens beigts un zitu eenef, winsch zigari eepihpejoh. Ahstes winam fazijufchi, ja winsch schahdu pahroleeku pihpeschanaï ne-atmetischoht, tad wairs ne pilnu gadu nedsihwofchoht.

No Seemekeem. Kahds seemelu ledus-juhras brauzejs jeb zelotajs raksta pahrs breefmigu auktumu tahlôs seemelôs. Kahdu druzjinu is schim sinahm te ussihmesim. Auktums esohht lihds 40 grahdeem. Tahds auktums esohht breefmigs: rumâs paleek til bees kâ trahns un kad to dsch, tad tas nemas ne-isleekahs stiprs; zigarus jeb tabaku nemas newar pihpaht, ne-ilgi bija ledus gabals mutê; dsells jeb metaku-leetas newar ar plikahm rohlahm peekert, tahs tapat rohkas pluzina, it kâ tahs buhtu uguni karstas nodedsinatas. Zaur leelu auktumu zilweki paleekoht gurdeni, eeschana neweikla, mehle stihwa pee runaschanas un prahts tahds kuhtrâs pee dohmafchanas, it kâ buhtu apreibis; turklahht leelas flahpes zilwekus mohza. Gala tâ safalst, ka to war skaldihht kâ malku. Dsihwfudrabs no auktuma paleek til zeets, ka no ta war strohtes leet un schaut. Schihs auktuma breefmas eewehrodami gan waresim nolemt, kahdi gruhntumi ledus-juhras un tureenâs semes (salu) ispehtitajeem jazeefch.

No Mas-Ashjas. Zigahjufchâ numurâ ihsumâ pasinojam, ka Mas-Ashjâ bijufe semes trihzeschana, kas wairak zeemus fagahsufe; tagad nu sinâs atnahkufshas, ka semes trihzeschana atkal bijufe; ta par prohwi Smirnas pilsehtâ tai 11. Mai pulstten 5 no rihta bijis stipris semes gruhdeens un pehz kahdahm stundahm wehl diwi gruhdeeni. Nami gan netika fagrauti, bet daschi nami dabuja leelas plaisnas (plihsumus). Peelas bree-mas isdarijufe semes trihzeschana eeksch Ischikli. Tur lihds kahdeem 1000 nameem fagahsti un wairak tuhkstofchu zilweki apstisti. No wifas pilsehtas tilai weselas atikufshas 20 dsihwojamas ehkas un 2 moschejas (Turku basnizas).

Preekschrafsti, kâ ja-isturahs pret leesassehrqu (par wahzisti Wiltzbrandsehrga, par krewiski Sibirijas sehrga).

Sehrgas nogreeschana zaur lohpschanaï.
1) Tadeht ka tahs ganibas pee semes draudschim pa leelakai dalai ir tahdas, kas weselibai flahde un to sehrgas is-

platiſchanu lohti pawairo, tadeht ganifchanu naktſlaikâ pawifam ja-atmet, tur preti, kad til to ween war, faufa lohpu ehbinafchana ja-ewew.

2) Waijaga par to gahdabt, ka wiſi mahju lohpi wairaf reifes par deenu ar friſchu alas uhdeni, ne no pelkeh, diſkeem ar ſtahwoſchu uhdeni, teel dſirditi, daſchâs weetas, kur alas uhdenis nebuhtu wefeligs, tur ir tahdam uhdenim weena maſa dala kaut kahda ſtahbuma, it ihpaſchi fahlſſtahbuma (par wahziſti apteeki Salzſeire fauzams) uſ 1 ſpani no 10 ſtohpeem auſta uhdena 2 pilnas ehdamas karotes fahlſſtahbuma jeb ſtipra fahlſ uhdena pee dſchreena japeeleef, it ihpaſchi buhs uſ tam luhkoht, ka tee dſirdinaſchanas trauki ar weenu ir tihri.

3) Lohti waijaga, wiſu zauru wafaru lohpus, it ihpaſchi ſirgus aplaiſtiht, kas tahdâ wiſje iſdarams: katram weſelam ſirgam waijaga weenreis par deenu pulkſten 6 no rihta 4 lihds 5 ſpanus alas uhdena no attahlenes it aſtri weenu pakaf ohtru pahrelet un pehz tam mugura, kruhtis, kruſts un kahjas ar ſalmu grihſtehm weegli jabehrſe. Zitûs lohpus war, til ne faſwihduſchus (labi atpuhtinatus) upê jeb eſerâ tureht, bet ne ilgaki kâ deſmit minutes, jo zitadi zaur augſtu uhdeni wairota weſeliba neween tohp maſinata, bet reifahm zaur to no lohpu meeſahm notikdama ſwihſchana pawifam nobeigta.

4) Alder-laiſchana, kas daſchureiſ par nogreeſchannu pret leeſuſehrgu tohp bruhketa, ir pee ſemneeku ſirgeem pawifam atmetama, un tilai pee ſtala-ſirgeem til tad wehleta, ka wini zelahs no pilnu aſinu ſtalaſ, kas labi ja-atſchkir no taukuma.

5) Darba-ſtundas un ganams laiks preeſch lohpeem ir ja-eerikte rihtôs un wakarôs, lai teem lohpeem leelſ karſtums naw jazeefch, zaur ko ſlimiba war zeltees.

6) Lohti jaluhko uſ ſtatu weetahm un it ihpaſchi pee ſemneekem; jo wini ſtati, deht ſliktas eeriktes, neween lohpu weſelibai ſtahde, bet ari tadeht ka ſtaidra gaiſa (luſtes) truhſti, tai fehrgai palihds lehti eweeſtees. Schim nelabumam uſ tahdu wiſi war lehti galu dariht, kad abahm laukafeenahm apalſch greeſteem, pehz ſtala garuma, wairaf jeb maſaf kahdu kwadrat-pehdu leelus wehju zaurumus (luſtes-zaurumus) ween pret ohtru eetaiſa. Kad ari zaur ſcho eerikti ſtala gaiſu newaretu pahrlabohi, tad waijaga lohpus pa wafaras laiku pa nakti laukâ (fehâ), jeb ja war, peedarbôs (klonds) un ſchluhndôs tureht, jo tur tas gaiſe arweenu ir tihraſ un wehſaf.

7) Muſchu- un pagaslu-waldifchanahm uſ to jaluhko, ka ſaimneeku ſtati no teem tur daudſreiſ lohti daudſ uſtrahteem lohpu-ſuhdeem tohp tihriti.

8) Zitas ſahles, kas it ihpaſchi pret leeſas fehrgu no dauſeem, no ſchihs ſlimibas neko nejehdameem, tohp peedahwatas un pahrdohſas, neko naw wehrtas un neko negeld, turpreti buhs weſeleem lohpeem diwi jeb trihs reifes nedetâ ne daudſ praſtu ſahls ſtahbumu pee dſirdinama uhdena doht (uſ weenu ſpani auſta uhdena no 10 ſtohpu leeluma, 2 pilnas ehdamas karotes praſta fahlſſtahbuma (par wahziſti apteeki „Salzſeire“ fauzams) to paſchu labumu dara ruhguſchi rudſu milki (ſtahba miſhla) eefch dſchreena. Ja tee lohpi to uhdeni, kur fahlſſtahbums (Salzſeire) eefchâ, nedſertu, tad war ta weeta neſtipru praſtu ehdanu ſahli uhdeni ſneegt.

9) Lai tohs lohpus, it ihpaſchi ſirgus un gohwis, no kuſtoneem labaki waretu fargabt, ka tee uſ ſchahdu wiſi ar fehrgu netaptu aplaiſti, buhs tohs pa weetahm, it ihpaſchi

kauna weetas un pee teſmineem, ar Frantſchu-etu (Franzofendl, Ol. cornu cervi) aptraipihit waj druſzin apſmehreht.

10) Par labu ehdamo (baribu) un deefgan ſtreijahm eefch ſtateem jagahda, bet tam peenahſahs katru deenu ehdamo ar ahligu uhdeni aplaiſtiht (apſprijeht).

Kâ buhs pee dſeedinaſchanas iſturetees.

1) Weſelus lohpus buhs no ſlimeem lohpeem glufchi atſchkir.

2) Narizes buhs tilai kruhtis (pee ragu lohpeem zaur to apalſchkruhtſahdu ſtarp preeſchlahjahm), bet ne kahdâ zita weeta, wilkt.

3) Aplaiſtiſchana ar auſtu uhdeni noteef pee ſlimeem lohpeem uſ tahdu paſchu wiſi, kâ tas pee weſeleem ſajihſ, tilai buhs ſlimus lohpus pehz aplaiſtiſchanas til ilgi ar ſalmu grihſtehm behri, kamehr ta ahda eefahf faſilt, pehz lam tad tohs ſirgus jeb gohwis-lohpus waijaga kahdas ſtundas ar deki apſegus no zukas (no wehja) iſfargabt. Brohtams, ka ka aplaiſtiſchana ar auſtu uhdeni, kas karſtâ wafaras laikâ par weſelibu der, tai auſtâ rudena un ſeemas laikâ ir aiſleegta.

4) Ja pee kahdeem ſlimneekem dſeedinaſchana zaur auſtu uhdeni neko nepalihdſetu, jeb ſlimiba wehl wairotohs, tad buhs pee tahdeem ſlimneekem aplaiſtiſchannu ar uhdeni atſtaht, bet turpreti weenreis pa deenu ar kampara-ſpirtu, etiki jeb ja ta nebuhtu, tad brandwihnu ar ſahli ſamaiſiht un lohpu wiſzaur aplaiſtiht un tad, kâ jaw ſajihſ, to ahdu ar ſalmu-grihſtehm norihweht un apſegt.

5) Geſchâ dohdamas ſahles ir wiſlabakas preeſch ſirgeem $\frac{1}{2}$ drachmi ($\frac{1}{2}$ ſolotnik) kampara un $\frac{1}{2}$ unzi (1 lohti) ſalpetera ar milteem un uhdeni par miſhlu fataiſitu. ſtau-guſcheem leelem lohpeem tahs paſchâs ſahles 1 alus pudeli pilnu ar miltu-uhdeni lohpa labi ſamaiſitas, dohdamas. Mitahm un zuhlahm jadohd 10 grani kampara un 2 drachmes (2 ſolotnik) ſalpetera ar pilnu alusglahſi miltu-uhdeni, labi ſamaiſitu. Schihs ſahles ir ſirgeem 3 lihds 4 reifes par 24 ſtundahm uſ mehli ſmehejamas, ziteem lohpeem ir ſchihs ſahles, pehz tam, kad iſkuſuſchas, prahtigi eelejamas un tahda dſeedinaſchana 2 deenas no weetas iſdarama.

6) Ja daſchâs weetas uſpampumi gaditohs, tad ir tee 'ar Katharindentinctur (Spaniſche Fliegen) jeb ar ſalmiak-ſpirtu jeb ar kampara-ſpirtu un terpertin-ſpirtu ja-eerihwe. Bet ja uſpampumi kauna weetas raditohs, tad ir tahdi tilai ar etiki un brandwihnu maſgajami.

7) Tadeht ka kuſtoni til lab uſ ſlimeem kâ weſeleem lohpeem kriht, ir wini tapat kâ weſeli lohpi pa weetahm ar Frantſchu- jeb kaulu-etu (Hirſchhorn-etu) alaſchin aptraipami.

8) Zuhlahm war bet tam wehl, balto tabaka ſakni, (weiſe Nieſewurzel, apteeki Verabrum album fauzams) ſmalſki ſagruhſtu 5—10 grani uſ reiſu ar peenu preeſch wemſchanas doht un ar ſtahbahm ſuhkalahm, ſtahbu putru un ſtahbumiſhlaſ uhdeni dſirdinaht.

Weſelibas pahrfkatiſchanas preeſchraſti.

1) Weſelus lohpus buhs no ſlimeem ſchkir.

2) Slimu lohpu lohpiſchana ir tilai tahdeem uſtizigeem zilweſeem uſdohdama, kuru rohkas glufchi weſelas un no puſchu-meem tihraſ, lai waretu no peelipſchanas aiſfargabt, buhs muſiſchas un pagaslu-waldifchanahm tahdeem zilweſeem zeeſchi peekohdinaht, ar to uſrahdiſchannu, kahdâ gaitê wini paſchi kruht, ja wini ſchaj noſajifchannai preti dara, pehz kuras wineem, katru reiſi preeſch tam, kad wini ſlimo lohpu aiſtar jeb tam narizas wehl, buhs ſamas rohkas ar etu jeb taukeem ee-

rihweht un katru reisi pehz fchi darba pabeigfchanas freetni ar florkalki un seepehm nomafgabt.

3) Stali jeb uf zeleem kritufchi lohpi ir tuhliit derigâ weetâ kahdas 7 lihds 8 pehdas dsili, un ja war ar kalkeem apkafiti, aprohkami. Kritufcha lohpa ahda ir preefch eerakfchanas ta fagraifama, ka to ne it ka newar leetâ litt. Bes tam ir wisi atlikumi no kritufcheem un flimeem lohpeem, ka mehli (fuhdi), mihseli ar streijahm, tillab ka wifas leetas, ka files, spani u. t. pr., kuri no tahdeem lohpeem tikufchi aiflahrti zit ween fpehjams attahlâs weetâs tuhlin jadedfinajamas jeb aprohkaamas; (dselsu leetas ir zaur ifdedfinafchanu tihrijamas), feenas, grihdas, almina un dselsu files u. t. pr. tahdôs stalôs, kur flimi un kritufchi lohpi stahwejuſchi, ir freetni ar stipru eefch uhdeni jamaiſtu florkalki (stipru florkalku-uhdeni) jeb ar praſtu karbolſkabhumu (par wahziſti „karbolſetre“ apteeki fauzams) (uf weenu spani no 10 ſtohpem uhdeni war nemt 1 kohrteli pilnu karbolſkabhuma) un pelnafahrumu tihrijamas tapat ka tahdu lohpu brauzamas leetas deki u. t. pr. Tapat buhs tahdu zilweku apawis un drehbes, kas ar flimeem un kritufcheem lohpeem ir darbojuſchees, freetni tihriht. — Stalôs kur grihdas naw, buhs ar lohpu-fuhdeem un mihsleem u. t. pr. apfehrgotu ſemi iſwe ſtun jaunu ſerri weetâ eeweſt, un tad wehl eeweſta ſeme ar labu lahtu kalka un pelneem war tapt aplaiſita. Status un laidarus peenahkâhs, zit ween war, tihrus un faufus tureht.

4) Kad ta flimiba, jaw par leeleem apgabaleem jeb zaur karſtumu, faufumu, netihribu u. t. pr. par fehrgu ir pahwehrtufehs, tad buhs muifchu un pagafſta waldischanahm eefch frohgeem uſtizibas wihrus iſwehleht, kas uf to luhko, ka ſemneeku jeb zitu reiſneeku ſirgi jeb lohpi weens ar ohtru lohpa nefafitahs.

5) Andele ar faujameem lohpeem, ahdahm, rageem, wilnu, fareem, peenu un gatu ir, kamehr ta fehrga weenâ apgabala rahdahs, it pawifam aiſleegta; it ihpaſchi tadeht, ka flimu un faſlimuſchu lohpu peens un gata, zilweku weſelibai lohti ſkadhiga, kas papreefchu zaur muifchas un pagafſta waldischanu ka pat zaur mahzitaju ſinams darams. Tapat ir lohpu-tirgus-notureſchana aiſleedsama fehrgu-weetâs.

6) Ja fchi fehrga zilwekeem peelipufe, tad nebuhs gaidiht kamehr ahriſte (dakteris) atnahk, bet buhs tuhliit no ſaweem peederigeem to tam pirmajam (klahtakajam) dakteram peeweſt; it ihpaſchi ir ta weeta, kur fehrga peefitufehs, jatihra un kamehr pee daktera noteek, ar weenu ar etiki mehrktu linu audekli jaſlapina.

7) Muifchahm, kuras no fehrgas apmekletas, peenahkâhs par to gahdaht, ka pagafſtu waldischanas, ka lihds ſchim notizis, ta ari turpmak, par fehrgas buhſchanu bruggu-teeſai rafſtus eefuhſta.

8) Lai fehrga tahlak newaretu iſplatitees, ir uf wiſadu wiſii par tam jagahda, ka lohpi no tahdahm weetahm, kur fehrga rohдахs, nepawifam lohpa nefateekahs ar lohpeem no weſeleem apgabaleem: ka ari pawifam zeeſchi ja-aiſleeds, ſweſcheem zilwekeem pee flimeem jeb kritufcheem lohpeem klaht buht.

(Widſ. gub. aw.)

Pahr „logifu“ jeb lahtigtu dohmu iſliſſchanu daſchôs Latweeſchu rakſteens.

Brecks ir, Latweeſchu laika-rakſtus laſoht, redſeht un fa-juſt zit dedſigi Latweeſchi uf ſawas tautas garigu un mantigu attihſtiſchanohs dſenahs; ka neween gandriht iſſkatriſ, kas raf-

ſtiht un dohmaht proht, zaur ſaweem rakſteem un rakſteeneem tautu pamahziht un ta ſakoht „garigi audſinaht“ zenſchahs; — bet ka ari pate tauta wiſpahrigi, t. i. mahziti un nemahziti, bagati un nabagi, arween jo wairaf ſcheem tautas pamahzitajeem un audſinatajeem preti nahk, t. i. neween tahdas pamahziſchanas un uſmudinaſchanas ſinklahrigi dsird un laſa, bet ari ſteidsahs tahs peenemt un pehz tahm iſturetees.

Bet kad nu tauta til leelu ſwaru leek uf ſchahdu gara-baribu, kas winai no winas garigeem wadoneem jeb audſinatajeem tohp paſneegta, tad ari ſcheem pehdejeem uf tam buhs luhkoht, ka ſchahda bariba ir laba un weſeliga, jo tauta, kas nupat ſahl atmohſtees un augt un peenemtees garigâ un mantigâ attihſtiſchanâ, lai ar laiku waretu eeſtahtees zitu iſ-plaukuſchu tautu rindâ, lihdsinajahs maſam behnam, kas labpraht preti nem, ko tam dohd, neſinadams, waj tas labs ir jeb launs. Tapehz, kamehr wehl wiſri muhfu ſtarpâ ne-at-rohdahs, kas it ſewiſchki ar to darbojahs, Latweeſchu rakſteezibas lauku pahrwakteht, mums paſcheem peenahkâhs, weenam ohtra dohmas uſmanigi pahrbauht, un ſaweem maſaf mahziteem tauteefcheem rahdiht, kas labs ir un kas launs. Redakzijahm, kurahm wiſi rakſti japahrlata, til daudſ laika newar atlikt, katru rakſteenu it ſmalki pahrlapreeſt; un tahdâ wiſi iſeet laudis rakſteeni, kas naw it gruntigi iſſtrahdati, un kuru zehleji ziti neka nepanahk, ka til publikas preefchâ ſawus wahjunnus atklahj.

War jaw buht, ka daſcham no ſcheem rakſteeneem ir it teizams mehrkis, bet ſchim mehrkim waijaga gaiſchi un klaiji azis ſpilhdeht un ne wiſ apraktam buht apakſch tumſcheem teikumeem un jaunisdohmateem wahrdeem, un daſchahm zitahm logikas un ſtiliſtikas wainahm. Wehl ſliktaki ir, kad rakſteeni parahdahs, zaur kureem winu zehleji paſchi rahda, kahda gara behri wini, un ka wini ſawas labpatifchanas un ſawu eeraſchu dehl, uemaſ nebaidahs, tautu kahrdinaſchanâ weſt, un tahdâ wiſi tautas nahklamibai ſkadhdeht.

Tagad, ar Deewa palihgu gribu eefahk to nepateizigu darbu, kahdus rakſteenus pahrlapreeſt, un katru iſſtu tautas draugu uſluhdsu, mani weenu ne-atſtaht. Es nemaſ par launu nemſchu, bet turpreti ſirniigi pateifchahs, ja ari mandôs rakſtôs atrohdamas wainas (wiſi jaw waram wiltees), manim tiks peerahditas, jo labak tahs pee laika pahrlaboht, neka atſtaht nepahrlabotas.

I.

Rakſteens pahr gehrbſchanohs.

Pahr paſchu preeſchmetu es wairis negribu neko runahk, iſkatriſ, kam galwâ ſmadſenes, jaw buhs warejis atſiht, kam ſchê taifniba; es til gribu laſitaju preeſchâ peeluhkoht, waj zeen. „Lauzineeze“ ſawus rakſteenus ir it gruntigi iſſtrahdajuſe, jeb waj til to redakzijai peefuhſtijuſe, ko warbuh pahrwirſchus ſazerejuſe. — Mahjas weefa 19tâ numurâ wina ta rakſta: „Waj til zeen. Zuhmalneeze ween, jeb ari ziti „Mahjas weefa“ laſitaji, atraduſchi manâ rakſtâ uſſtubinaſchanu uf netikumu un netiklibu, ko zeen. Zuhmalneeze man grib uſteekt?“ Uſteekt? Zuhmalneeze rakſta: (M. w. № 15) „Naw tautas draugs, kas tautu, un ihpaſchi jaunus laudis, kuru weeglis prahts jaw pats deefgan uf tam nefahs, uf lepnu iſtureſchanohs paſtubina . . .“ — Waj ta ir uſteepſchana? Tas ir iſſazijums, eefch kura weena wiſpahriga pateſiba at-rohdahs: iſſte draugs nekad uf iſſchlehrdeſchanu ne-uſſtubinahs, to til liſchkis ween dara, kurſch zitus kahrdinaſchanâ weſdams,

pats sawam ihpafcham mehrkam palat djenahs. — Ja wehl kahds nebuhtu fapratid, ka Lauzineeze „uf lepnu ifturefchanohs“ pafklubinajufe, tad wina pate to klaiji ifteiz, fajidama ka fchis teikumis wina it aifkehris. Plehfige juns Lauz, kad zeta gahjejs to ar afmeni trahpija, — un kapeh; Lauzineeze pukojahs? Tapeh; ka Zuhmalneezees rafsteens winas rafsteenu lafitaju preefchâ grahwî eegrubda: taifniba un pateefiba arween pehzgalâ pahrguhs melus un netaisnibu.

Zuhmalneeze atradufe Lauzineezees rafsteenâ: „uffklubinafchamu uf netikummu un netiklibu?“ — Kur? kur Zuhmalneeze to faka? — „Mehs tatschu efam behrnu audfinatajas un mums tas fwehts peenahkums, ihpafchi sawas jaunus meitas uf tikumu un tiklumu radinabt, bet waj teefcham to panahkfin, tahdas mahzibas dohdami, ka zeen. Lauzineeze itin ka fpeeftin fpeefta to dara fajidama: „Tautectes, tehrpjatees baltâ mujelinâ, tarlatanâ, krepneschâ, un walkajat turklaht newainibas frohni!“ — Waj fche, — waj fche Zuhmalneeze to faka? — Ar ziteem wahrdeem: Zuhmalneeze faka, ka wezakeem buhs jauneefchus uf tikumu un tiklumu radinabt, un brihnahs un prafa, ka Lauzineeze to griib panahkt zaur pafklubinafchamu uf lepnu ifturefchanohs. — Bet ne, Lauzineezei tas naw nemaf prahtâ nahzis „uf tikumu un tiklumu usmudinabt; tas jaw it pats no fewis faprotams, uf tam jaw nemaf newatjaga pafklubinabt: papreefch, tautectes, tehrpjatees baltâ mujelinâ, tarlatanâ, krepneschâ u. t. pr. un tad, kad par ahriqû lepnumu efat gahdajufchas, tad ari atgahdajatees par newainibas frohni, un walkajeet wiau turklaht; bet ne-aifmirstat baltu mujelinu nemt, baltâ labati peelihdfinajahs pee newainibas frohna, baltâ apfihme newainibu! Zuhmalneeze til „pafklubinafchamu uf lepnu ifturefchanohs“ atrohd Lauzineezees rafstâ, bet Lauzineeze pate parahda, ka tur ari war wehl to waitat atrast, to Zuhmalneeze negribeja ar wahrdu peemineht, prohti „uffklubinafchamu uf netikummu un netiklumu —.“ Schoreis Lauzineezei taifniba. — Kas naw ar mani, tas ir pret mani, — kas naw tautas draugs, tas ir tautas eenaidneeks, un waj eenaidneeks uffklubinahs drihsat uf labu, t. i. uf tikumu un tiklumu, jeb uf launu? — Uf launu. Launs ir netikumms un netikliba. Un uf fcho ari Lauzineeze uffklubina, ka fpeeftin fpeefta. Becluhklofim tuwal: Zuhmalneeze faka, ka jaunu laufchu prahts jaw pats no fewis deefgan uf lepnu ifturefchanohs nefahs — kas atbildes, ka tee it meli? Ari Lauzineeze uf to neko ne-atbild un wezo Rohmneeku fakams wahrds teiz: quis taceat, probat! t. i. kas klufu zeefch, dohd taifnibu! — bet to wina tomehr dara? teefcham to, kas fchim teikumam taifni preti: Wina labi fin, ka jauneefchu prahts uf lepnu ifturefchanohs nefahs, — tomehr wina wehl ar to naw meerâ — warbuht ka tautectes fahktu weenteefigaki gehrbtees: bet tas taf nebuhtu wairs lahgi! kur tad baltâis mujelinâ paliktu, ar newainibas frohni? — Tadeht „tauteetes, tehrpjatees baltâ mujelinâ, tarlatanâ, krepneschâ — fihdâ!“ — — (Zurymal beigums.)

Sihki notikumî if Rihgas.

— 21. Mai fch. g., pulksten 11 wakara, islehzja fchejeenes 45 gadu wezais mefchtchanins G. J. A., no tahs sawai mahte peederigas mahjas obrtahs tahfchas lohja, leelâ Kehninu-eelâ N° 37, uf eelu un nofitahs. Wina lihkis tika pehz teefas daktera apflatiſchanahs uf glahbfchanas-weetu (Rettungs-Anſtalt) aifwefts. — Nomirufchais bija leels dfehrazs.

— Tai nakti no 21ma uf 22tro Mai ap pulksten 1, aifdegahs tai leelâ Zehlaba-eelâ N° 14 buhdamâ Lorenza mahjâ pirmahs tahfchas grihda, bet tika drihs no peefteigufcheem ugundſehjeem apdſehſta. Lorenza mahja it Rihgas fanſtarpigâ ugund-apdrohfchinafchanas beedribâ apdrohfchinata par 19,269 rbl.; zaur uguni notikufe fſahde teel rehkinata lihds 500 rbl. Par uguns iſzelfchanohs teel mellehts.

— Tai nakti no 20. uf 21. Mai tika Ohlaines meſchafargam Janne Pettrin iſſagta no ne-aifſlehgta ſtala gairſchi bruhna gohws (ar maſu baltu ſihmiti peere) wehrtibâ lihds 40 rubtu.

— Swehtdeen tai 24. Mai, pulksten 5½ pehz puſdeenâs noſlihta Daugawâ pee Swirſdu-falas peldejotees 28 gadu wezs ſchejeenes birgeris Indrikis Gd. Tai gan winſch drihs tika uſmeklehts un uf faufumu iſneſts, tomehr ne-iſderwahs wina wairs abſihwinabt.

— Swehtdeen 25. Mai, pulkſt. 12 puſdeenâ, tika Behterburgas Ahr-Rihgas Kalku-eelâ, preti tam namam N° 14, pahbrauktâ 6 gadu wezs sehns, meſchtſchanina Rubena Remiafa dehls, wahrdâ Schlom. Zaur pahbraukfchamu sehns dabujis bruhzes pee weenas rofkas un galwas; bet tahs par laimi naw nahwigas. Janis Alkfne, kas sehnu pahbrauzis, tilſchoht nodohs teefahm.

Seltainite.

Upes malâ, augſtâ kalnâ
Leepas muifchas birſſgalâ
Meitenite fehdebama
Slatahs biſkâ paleija.
Laimes mahte tarodſtau
Augſti gairſâ wihzina;
Puiſenites rohfchu ſeebeem
Kalfia ſelta bohſtabus:
Tez', meitia, pluhz rohfites
Baltu puku dahrſinâ;
Seeni lohfchu wainadſinu,
Pini mirtu frohnti!!
Puiſenitis lihgodamees
Sehſchahs leepu laiwina,
Stubre wilku burbulifchâs,
Konahlt daitâ Kurſemê.
Schrdeenitis nopuhſdamees
Uſlahp kalna galnâ;
Ufarinas flauzidamees
Lihgawinu ſwehzina.
Nahz tu ſelta meitenite
Bahru behrnu preezinaht.
Noſtumufcha jauneklifcha
Wahju ſirdi dſeedinaht!

Friz Gentels.

Podohms, ka war tintes: jeb auglu: ſlekus no nahtnas drehbes iſdſehſt.

Tai tintes ſlekus waretu no nahtnas drehbes iſdſehſt, waijaga to weetu eemehrjeht iſtaufetâs ſweſſchu taukâs un atkal pehz kahda maſa brihtina iſmaſgah.

Tintes ſlekis uf tahdu wiſſi paſudih.

Preefch tahdeem ſlekeem, kas zehluſchees no angleem, waijaga maſu druſku ſehweles pulwera: til dauds, zil ar abeem pirſteem war ſanemt. Schweles pulweri aifdedſina un uf teem garaineem tura tahdu drehbes gabalu.

Lihds 29. Mai pee Rihgas amadluſchi 331 lugi un aifgabjuſchi 320 lugi.

Abilordams redaltehrs Ernst Plates.

Sludinafchanas.

No Rihgas pareistizigas garigas skohlas pahrwaldibas.

Šini 1875ta gada tiks skohla us leobna toki usnemi 30 skohleni: 10 no Kreweem, 10 no Latweefcheem un 10 no Sgaunem. Usnemifchanas efamens sahlfes no 7ta Augusta schini gada.

Nolitumi preefch eestafschanahs skohla ir schahdi: 1) pirmā klafē teel usnemi behrni, 10 lihds 12 g. wezi, kas proht pa kreewiski lasiht un rakstih, tā ari lasiht Slawonu (basnizas) grahmatah, sin tabs wajjadfigahs luhgfschanahs, pirmahs kristigas tijibas mahzibas un rehlinafschana pirmohs diwi gruntstrehkinumus (sastaitifschanu un nowillfchanu) ar „weentweem“; 2) augstahs klafēs teel usnemi tahdi, kas tahs wajjadfigahs mahzibas sin un to peenahltumu wezumu safneegufchi; 3) luhgfschanas rakstis pahr usnemifchanu skohla teel (ne wehlasti tā lihds Imam Augustam) eefneegts us skohlas usrauga wahrdi (ua uia Чортуреза унанама); pee luhgfschanas raksta japeleel: a) kristibas leeziba, jeb ja tahdas naw, tad norakstis is basnizas kristifschanas grahmatahm, un b) ahrtfies leeziba pahr batu-pohfeschanu un par stipru wefelihi; 4) Latweefchu un Sgaunu skohleneem wajjaga saprast Kreewu walodu un wajjaga eefneegt atlaischanas fihmi no fawas pagasta waldbas.

Skohla teel usnemi pareistizigu wezahu behrni ari is zitahm laufchu lahrtahm par 18 rubl. gada-mafas par skohlas mahzibu.

Rihg. Latw. beedriba.

1) 2. Juni, tā ohtā wafaras-swehtu deenā

Mafsa par ee-efschanu tilpat lungeem tā dahmahm 40 kap. Beedru lahrtis usrahdamas. Gefahltums pulst. 9, beigums pulst. 3 nakti.

2) 5. Juni, zetordien pulst. 8 wafara rinas-wihru mehnescha sehdeschana.

3) 10. Juni, ohtdien pulst. 8 1/2 wafara preefch-neeziabas sehdeschana.

NB. 8. Juni, wafaras-swehtu atfwehte, waj beedribas namā ihpafschs wafaras ar Reifara pills-afteeta Friedrichen l. peepalibdsibu, jeb isbrankfchana sakums us Dohli. Luwafas sinas nahfchā numurā. Preefchneeziaba.

Jonatana beedreem!

par sinu, tā ohtā wafaras-swehtu deenā buhs isefschana sakums, netahlu no Nordelmsuischas stan-rijas us Slohtas zela pee Seibert lunga mahjahm. Kas us to grib lihds beedrotees, tai minetā deenā preefch pulst. 12 beedribas namā jafapulfejahs; isefschana notis pulst. 1/2, un til pret beedribas fihmes usrahdsichanu tiks par beedri atfihis. Lapat teel wsi Feribas-beedri mihti usludgti, lihds beedrotees par beedru mafsu, bet tilai ar beedribas lahrtis usrahdsichanu; swefchi til zaur beedreem war lihds beedrotees. Preefchneeziaba.

Pawafaras beedribas

musika lohrih ohtā wafaras-swehtu deenā (2. Juni) isees sakums us Rihfchu-efaru (Sintisee) pee Kleber Braks. Neeefschana buhs pulstēn 1/2 9 no rihda, bet leetainā laila tiks beedribas namā swehtihis ar dseebafschanu un danzofschanu un eefahlfes pulst. 4 pehz pusdenas, beigfies pulstēn 2 ohtā rihdā.

Mafahs beedru lungeem 25 kap., dahmahm 15 kap.; nebeedru lungeem 40 kap., dahmahm 20 kap. Beedribas lahrtis usrahdamas. Komiteja. 1

Zaunas meitas, kas grib sfrohderefchanas amatu mahzitees, war peeteiltfies, Behfite, lohpmāna Brandia mahjā.

Zanni usihtigi laudis atwohd pastahwigu darbu N. Schleichera zindu-fabrik, Altonas-eelā N. 7.

Diwi schui, 14-16 gadus wezi, war manā drulatawā pastahwigu darbu dabuht. Ernst Plates.

No jenzures atwehlehte. Rihgā, 30. Mai 1875.

Driehfēh un dabujams pee bishu- un grahmata-driekitaja Ernst Plates, Rihgā, pee Behtera basnizas.

Superfosfat, no Packard Ipswichē (Englande)

turi tē jaw wafat-tā 10 gadi par labeem atrasti un fawu labu ihpafschibu deht jaw pirmā semkohpu israhdsichanā 1865. gadā medaku dabuja, pahrdohd no lehgera

P. van Dyk, leelā Smilfchu-eelā N. 1.

Pirmas sortes dubulti asfaltceeretu uguns-drohschu

Jumtu-papi

peedahwa

Jumtu noklafschana, nomahleschana un pahrlabofschana teel labi un lehti idarita.

Ohtā deutā isnahza (apghadata no Franz Kluge Nehwald):

Pirma

Kreewu walodas mahziba

preefch

Latweefcheem.

Saraktihis

F. Golotufow.

1875. Plahnā wahlā mahjā 40 kap.

Schi grahmata ir Latweefchu walodā pahystrahdara no: „Zeitsaden zum Erlernen der russischen Sprache für Deutsche von F. Golotufow“, lura newem Baltijas skohlās ar leelu sefmi teel bruhfeta, bet ari tablat ir eewesta. Mehš zeram, tā schis pahystrahdajums ari Latweefchu drandfes- un walfes-skohlās tilpat derigs israhdsifēs un peedahwajam to paschi skohlotaju lungeem tā par ihsti derigu atfihru grahmata preefch pirmahm mahzibahm Kreewu walodā.

Pirmahs isdewums no schi Latwiska pahystrahdajuma ita sefchu mehneschu laila ispahrdohs. 3

Weno mahja teel pahrdohita masā Lubahnes-eelā N. 651, aij Zahna wahrtēem. Mahtalas sinas dabujamas Gelfch-Rihgā, pee Schachtu wahrtēem Merona R. Woronzowa bohde N. 2. 3

Fotografis Tenglers,

Zelgowā, Pastes-eelā N. 20, blakam Waltera (Stellmachera) bohdei,

peedahwajahs par jaunū Zahnu- un isstahdes-laihu eljes- un akwarel-pehriwes portrejas (gihmetnes), tā ari fotografijas ar Rembrandia gaisnojumu pagatawoht.

Behterburgas

kurpu- un sahbahtu-magastihne

peedahwa fawu bagatu trahjumu prenil- un ahdas-sahbahtus preefch dahmahm, tā ari tungu-sahbahtus un wisafas sortes gamafchas un galofchas.

F. A. Stepanow zitt. P. J. Welikanow, Behweru-eelā N. 3.

Sander Martinsohna dselsu-bohde,

Ahr-Rihgā, Ralku-eelā N. 16,

pahrdohd Sweedru leelahs (ar ausim) schkipeles par 42 kap. gab., Sweedru masahs (bef ausim) schkipeles par 32 kap. gab.

Semkohpibas

mafshines un lauka-rihti,

tā arkti, ezeschas, sehfschanas-, damfa- un firgu-spehtu kutamas-, labibas tihramas, efselu-greeschamas mafshines u. t. pr. is flaweneem ahrtfemes sabriteem, isdohd no lehgera un us apstefeschanu

P. van Dyk, leelā Smilfchu-eelā N. 1.

Richard Köhne un beedris.

Rantohris: Ralku-eelā N. 17, Röhringa mahjā.

Saweem draugeem un pahfihstameem tē sinamu daru, tā ari schini gadā efmū dabujis tahs ihstenahs Schireilu Steiermarkas patent-iskaptes no laufeta tehrauda, ar selta rakstēem, kas par tahm ihsti derigahm ir atrastās un no dauts fahmneefem, rentineefem un amatneefem par tahdahm apleejinatas. Tadeht schahs usheizu wisēem, kas wehl schahdas iskaptes naw pirlufchi, lai ari prohwe un tee paschi tad atwahis, tā

par schahm naw zitas labafas un lehtafas. Johannes Witschke, Rihgā, tehrauda-pezū un schaujamu-rihtu bohde, Rungu-eelā, tā ohtā bohde no Simber-eelas stuhra.

Sander Martinsohna dselsu-bohde,

Ahr-Rihgā, Ralku-eelā N. 16,

peedahwa par wisu lehtato zemu ihstenahs Steiermarkas iskaptes no wisafahm sortēhm, wisu labato dselsi, schindelu-chweles, no wisu labafas dsels, gamafas wahgu afis, drahtschindelu-naglas, draht- un mafschinu-naglas, lohgu un durwju enes, wisu labafahs Amsterdamas un Berlīnes patent-palawu-naglas, tā ari baltas un pusbaltas lohgu-glahfes no wisafahm sortēhm.

Dahshadas sortes Maflawas darba-firgu leetas, tā: Satas, jatu-lohtus, fedullas, fedulkas fihfnas, fawellamohs, baltu un melnu woilatu, dsehangstas, firgu delus, Seremetas fihfnas u. t. pr. ir arweenu par Maflawas zeneem dabujamas pee

E. P. Wolkowa,

Schachtu-eelā N. 2.

Minaschōs

teel lehti pahrdohs taisni no manis pahselehtis wisu labafahs, farkanais Terawefchi sahlo, wisu labafahs frifchas siltes, Belgeefchu wahgu-smehre, tā ari dsels "un ohgles. W. E. Sternberg.

Wisadi mahjas stahdi ir dabujami us Ranta dambi N. 10, Zelgowas Ahr-Rihgā.

3 frai stahw preefch pahrdohfchanas Rohschu-eelā N. 7, turwu pee kara-spitaleem.

No polizejas anwehlehtis.

Tē klahst peelikums ar sludinafchanahm.

Peelitums pee Mahjas weesa № 22, 31. Mai 1875.

Sludinaschanas.

Akzions.

Stahiles waru-kalluwē (Kupferhammer) 4. Juni fā. g. pullst. 10 no rihā tiks uš wairal-fohlifchānu pret tublit nomalfachānu pahrdobti lohpi, fregi, zub-las, siweni, aitas, semkohlpibas-leetas, wahgi un dachadas mebeles un leetas. 1

J. C. Schwenn.

War sinu.

1) Ušnemfchānas ekfameni draufes fohlmeistaru seminari pee Wallas 20. un 21. Juni un Wallas pagasta fohlmeistaru seminari 23. Juni fā. g.

2) Draufes fohlmeistaru ekfameni no 13. libof 18. Juni fā. g. draufes fohlmeistaru seminari pee Wallas.

3) Pagastu fohlmeistaru ekfameni Wallas pag. fohlmeistaru seminari no 16. libof 19. Juni fā. g.

4) Konferenzi preefchā wifseem Widsemes fohlmeistareem 2. un 3. Juli fā. g. Wallā noturehs. Klāhtalas sīnas par ušnemfchānu seminardōs latēs war dabuht pee fama mahjāta. 1

Rihgā, tai 8. Mai 1875.

S. Guleke,

Widsemes schutrāhts.

Labako, tihritu, uhdens-sfāidru

Petroleum

pahrdohd lehti muzahm 1

Georg Thalheim,

Kerkowius mahjā, aif rāhtuſchā.

Langdale's

superfosfatus

peedahwa lehti

Georg Thalheim,

Kerkowius mahjā aif rāhtuſchā.

W. F. Grahmann Rihgā,

sem leelfirsta Nikolaja Nikolajewitscha pasargafchānas buhdamas Smotenstas semkohlpibas beedribas komissionars, peedahwa fawā leelā krahjumā (General-Depōt) semkohlpibas maschines un aramus ribtus un tura arweenu preefchā pahrdohfchānas;

Sweedru arklus, arklu steles, ezeschas, fehshānas, efektu, tihriſchānas un kulschānas-maschines; ritenu-lohkus un ritenus preefchā linu mihslichānas maschinehm u. t. pr.

Pastahwiga iſſtahde Nikolaj-eelā, libofahs Strehlneeku dabrsam.

Kantoris: leelā Sehtaba-eelā, preti birſchās namam.

Semkohlpibas maschines.

Iſſtahdiſchāna:

Elisabetes-eelā Nr. 1.

Arklus, ezeschas, fehshānas-maschines, efektu-maschines, tihriſchānas-dſtrawas, kulschānas-maschines ar sirgeem un danſi, iſ teem leelakeem fabriķeem, pahrdohd lehti

Kantohris:

leelā Smilſchu-eelā Nr. 6.

Helmsing un Grimm.

Pasteleschānas mehš luhdsam drihjumā pee laika peesteleht.

Preefchā bruhſcheem.

Iſhti labus ahrſemes

APIUMS

preefchā ſtohpū-alus bruhweſchānas, pahrdohd par 6-8 rubl. par pudu 1

Max Tischbein.

Kantohris Pils-eelā № 18, 1 trepi augsti.

Iſchuguna kapu-krustus

leelā iſwehltē, melnus un apseltitus peedahwa par lehtahm zenahm

Man un beedris,

Behweru-eelā № 7.

Apsteleschānas teel latrā laika preti nemtas.

Walta lohgu-glahje teel pahrdohdta faſtehm huntehm un pa weenahm ruhſtehm par lehtu fabrika tirgu, Lāipu-eelā (Steg-Str.) № 6a pee S. Ede. 1

Wisu augstaki apstiprinata

Nehwales andeles-banka

ar weenu

nodalas-banku (filial) Bernawā.

Gruntš-kapitals 1,000,000 rubl.

Muſhu darbofchānās aifneedsahs uš wifuwifadahm kredites, naudas un welselu-dariſchānahm, bet ihpaſchi mehš darbojamees ar:

- 1) pirlſchānu un pahrdohfchānu no wifadeem walstš-papirbeem, ahjāhām, obligācijahm un ziteem wehrtš papirbeem,
- 2) naudas aifdohfchānu pret drohſchību no wehrtš-papirbeem un prežehm,
- 3) welselu diſkontereſchānu,
- 4) naudas un wehrtību-uſglabafchānu un pahruwalbiſchānu, las priwatšaudim, teefahm, beedribahm, jeb žitahm atklatahm eerikſtehm un faſehm peedet, pee lam beedribā ar wifu ſawu mantību galwo pret uguns- un ſaglu- breefmahm,
- 5) naudas-noguldiſchānas pretinemeſchānu uš tekoſchu rehlinumu sem intreſchu atlihdſinaſchānas 4 procentes par gadu,
- 6) naudas-noguldiſchānas pretinemeſchānu uš noſajitu un nenofajitu-terminu pret tam libdſigu intreſchu atlihdſinaſchānu sem bankſcheinu iſdohfchānas.

Sāhš bankſcheines war uš latru naudas-jumu pahri par 100 rubl., waj nu uš lahda wahrda jeb ihpaſchneeka till iſrakſtitas, un wifas teefas, atklatas eeriktes un laſes drihſt tahs pahri kapitāla-noguldiſchānu iſleetaht.

Intreſchu malfafchāna par naudas-noguldiſchānu ir ſchim drihſchām tahda:

par bankſcheini Lit. A uš 3¹/₁₀ procentes par gadu, taš ir 1 kap. par deemu par latru ſcheini no 100 rubl.,

par bankſcheini Lit. B uš 4²/₁₀₀ procentes par gadu, taš ir 1²/₁₀ kap. par deemu par latru 100 rubl.,

par bankſcheini Lit. C uš 5⁴/₁₀₀ procentes par gadu, taš ir 1⁴/₁₀ kap. par deemu par latru 100 rubl.,

par bankſcheini Lit. D ar ſuponeem ar latrā laika atlaumu 6 mehneſchu uſſajifchānu uš 5 procentes par gadu.

(Bankſcheines Lit. C., las uš 1 gadu un ilgaki ir iſrakſtitas, neš 6 procentes intreſchu par gadu.)

Schē klāht peeminām, la tahš nupat minetas bankſcheines it ihpaſchi derigas preefchā kapitalu-noguldiſchānas preefchā priwatšaudim, tapehž la kapitāla paſaudeſchāna zaur tahm nelad newar noſitt, jo banka arweenu ir apnehmufehš, to pilnigu kapitāli iſmalfah, uš ſawu bankſcheine iſrakſtita. Baſuſchāna, ſabegſchāna jeb žitāda tahda nojuſchāna uš wahru iſrakſtito bankſcheinu neareš ari ne uš lahdu wihſi kapitāla- jeb intreſchu ſlahde, jo tahdas bankſcheines, ja to wehlahs, war 6 mehneſchu laika till mortiferetas, un banka tad ihpaſchneekam iſdohd jaunās bankſcheines uš to paſchu ſumas leelumu.

Mehš iſdohdam naudas-ſihmes (Anweisungen) uš Behterburgu, Maſlawu, Rihgu un uš wifahm žitahm leelalahm pilſſehtahm eelſchēmē u. t. pr., kā ari trates un akkreditiwus (Tratten und Akkreditive) uš ahrſemi. Lapat mehš diſkontereſchām wifadus ſuponeš no ſteemju un ahrſemes walstš- un dſel-žeku-aifdeiwu-papirbeem, induſtrijas papirbeem un kiblu grahmatahm ari jaw preefchā notežefuſchā termina.

Muſhu bankas likumi kā ari plaſchā iſſaidroſchāna pahri tahm jo ſwarigahm darifchānu nodalahm teel paſneegti beš malfas.

Nehwales andeles-banka.

Sima preekščy Widsemes un Kursemes.

J. Redlich

gruntigâ un wisu-wezakâ

Englischu

magasihnâ

schini gadâ, tapat lâ preekščlailâ teel pahrdohzas tiif ween tahs ihstenahs **Steiermarkas jeb Chstreiku keisera semes iskaptes**, no ta wisu-sibskataka la-lama tehrauda, taisnas un lihkas, garas un ihfas, — ta ari tahs **patent-iskaptes** ar selta wahrdeem, no laufeta tehrauda, kuras pee sahles til waren lipigas, lâ **puznasis pee bahrsdas**. Wridsan tahs **garahs Prubschu labibas**: un tahs ihfas stipras **atwasu**: jeb **zinu iskaptes**, Italijsas semes iskapschu galodinas, Strahlsuntes iskapschu alminainee un binstein almina **bruzekli** jeb **stribkli** un luhdsu wehrâ likt la manas iskaptes un tee Strahlsuntes iskapschu alminainee un binstein-almina iskapschu **bruzekli** jeb **stribkli**, eefsch tahs leelas **Mastawas israhdischanas 1863**, **Rihgas semkohpibas israhdischanâ 1871** un **Wihnes (Wien) wispasaules israhdischanâ 1873** gadâ, ar tahm fcheit blatam redsamahm gohda-sihmehm puschlotas kluwa; ta aridsan teel wehl pahrdohiti ahmuriai un laktinas preekščy iskapschu kapinaschanas, grabwju-schkepeles, sirgu- un gohwu-kehdes, dselsu-pinekli un dauds zitadas leetas preekščy mahju waldischanas un jemes uskohpschanas.

Semkohpibas maschines,

lâ: masohs Adlera ar-lus, pehz jaunatahs wisfes buhwelus, par 5 rubl. un dahrgat; eze-schas, tihrijamahs ma-schines preekščy labi-bas, par 35 rubl. un dahrgati; efeku u. Gô-pela kutamahs-maschines, ar rohtham kutamahs ma-schines no 70 rubl. eefahst, un zitas sortes. Pehz tatra wajadibas

pehla kutamahs-maschines, ar rohtham kutamahs ma-schines no 70 rubl. eefahst, un zitas sortes. Pehz tatra wajadibas

superfosfatu,

kurfch it ihpafchi ir spehzig, par majju 3 rubl. 50 lap. libdž 3 rubl. 35 lap. un

schuhjamas maschines

7 rubl. gabalâ peedahwa

Ziegler un beedris.

Kantohris: Rihgâ, leelâ Bils-eelâ № 18.

Zinu- un pakulu-dsijas

wisfos numurds teel pahrdohzas

B. Eugen Schuakenburga
kantohri Rihgâ,

leelâ Bils-eelâ № 1, preti birschas namam.

S i m a

preekščy bruhšchu, brankuhšchu, brandwihnu pahrdohthuwehm un trohgeem,

ta pee manis ir tee no Widsemes nodohschanu pah-waldbas (Steuerverwaltung) apstempeltee dseramu-leetu mehri tatra laikâ dabujam, un la tattris ap-selėjums teel ristigi un ahtri ispididhts.

Ari teel wiif mehri no jauna padrtahiti, izineti un pahstempeltee.

J. C. Schwenn.

No jensures atwehlehts. Rihgâ, 30. Mat 1875.

Driehhts un dabujams pee bilšchu- un grabmatu-drieketaja Gensl Plates, Rihgâ, pee Pehtera basnijas.

Leo Wissora
zigaru-, papirofu-, pibpejamas-
un schnauzamas-tabakas magasine

tagad atrohdahts no 1 Maja sch. g.

Kungu- un Winz-eelu stuhri Nr. 9.

Uguns-sprizes

is ta no tehnika apstiprinata uguns-sprizu-fabrika no

G. A. Janck Leipzigâ,

kuras uf fchejeenas semkohpibas isstaddi 1871mâ gadâ par sawu kreenu israhbibu dabuja gohda-me-datu, lâ: diwritenu Parihjes wahga-sprizes pehz jaunatahs konstruktijas, preekščy pilsehtu drau-bsehm un sawwatigahm uguns-dsehsju beedribahm lohti derigas; tad buka- jeb ta nosauktas kreenu semneetu-sprizes, nefamas- un kerâs-sprizes, lihhelu- un ar rohthuppeeschamas-sprizes, preekščy laulu draubsehm, dselszeta stanzijahm, muischu waldbahm un fabrika-eerittetehm lohti praktistas, tapat wisadas dahrsa- un puku-sprizes, lâ ari fewiſchlas balas preekščy uhdens-stunsts eetai-sichanas mahjâs, preekščy eelu aplaisichanas un ekipaschu masgafchanas, dabuja jaunu subtijumu un peedahwa ta tehraudu-prezu un schaujamu riklu magasihne no

Johannes Mitschke,

Kungu-eelâ, Rihgâ.

Jelgawa.

Salmu- lâ ari behrnu-trehstus pahrdohd pac meh-rentem zenerem

D. Wilhelm Neuland,
laufmanis Jelgawâ.

Sausus preekščy

schkindelus

pahrdohd Alleni muischâ, 7 werst. no Wobpajchu paste,

No polizejas atwehlehts.

Zaur behdahn pee atsihshanas.

(Stahis is kufemes dshwes.)

(Statees № 21. Beigums.)

"Mahrta, Mahrta, peedohdi man! No scha laika lai Deews pats man stahw klastu!" — ta kahda lehna baljs Mahrtnam no pakalas ausis atskaneja. Schi bij Lihse, Mahrtna jtkahrt lepna feewa. "Es esmu wainiga, peedohdi man, es gribu fahrt strahdaht un publetees, gan tad mums fahls atkal labaki klastees, kad dabusim fawu dshwes=preezibu atkal atpakal," — ta wina feewa ar trihzedamu balji tablat runaja. Mahrtnsch tagad pazehla fawu galwu un skatijahs atpakal.

"Lihse, mana mihta feewa! waj tu ta esi?" wunsch tagad eesauzahs. "Waj teescham tu fawi atsihsti par wainigu pee manahm behdahn un raishem, waj tu luhdsees peedohshanas?"

Lihse nespehja schini azu-mirkli nefa atbildeht, — tikai drohscha un mihtiga tuwojshanas runaja par to, ka wina ir Mahrtna feewa — un karstas asaras lahjes, kas pahr winas fahrteem rohshu waigeem riteja, apleezimaja winas wainas firnigu noschelojshanu.

"Lihse, mihta feewa," ta Mahrtnsch nu atkal tablat runaja, "warbuht muhsu liktens drihs atkal scha waj ta grohssees us labaku pusi; lasi to wehstuli, kura te us galda stahw — — bet — bet —!"

"Lai Deews dohd wifu labu! Deews lai fwehti muhsu skohlotaju!" ta Lihse, drohschaka prahta fanemdamahts, tagad eesauzahs.

"Bet wifu to wakaru un nakti no fwehtdeenas us pumdeenu nebuschu laikam mahjas, tod man buhs ja-eet kahdas zitäs darijshanas, tad — — —" pee scheem wahredeem Mahrtnsch ta ka aishwahs.

"Wihrin, tahs newar nekahdas labas darijshanas buht, ko nakti gribi pastrahdaht."

"Seewin, zeef klusu — un wijs buhs labi!"

"Nu faki wihrin, waj tu fwehtdeen til wehlu eesi us skohlas-mahju? Luhdsams, eij tal agraki no wakara turp, ka skohlotajs pats to rakstijis!"

"Ne, us skohlas-mahju ne — —!"

"Kur tad?"

"Gan muhscham tew to negribetu teift — — — un — — — ta — druzin pa lauku pastaigatees, druzin apdohmatees, ko dariht, ko ne!"

"Ne wihrin, ja-eet ir jaw pee laika us skohlas-mahju; fawa skohlotaja laipnibai nedrihstam til neklahjigi muguru greeft preti."

"Bet kas jin, seewin, kad tas laipnigais draugs dabuhs simaht, zil leels ir muhsu parads, waj tad wunsch par to ari apnemsees galwoht — un waj ar krahshanas-lahdes palihdsibu mums ari ees til breefnigi us preekschu?"

"Mihtais wihrs, jo behdas leelakas, jo palihgs tuwaki — un daschu reis ari no tahdas pufes, no kuras to nemas nezerejam."

Un zil mihtigi un jauki Lihse wehl Mahrtnam eestahstija wifu to laimi un labumu, kas winam zaur to waretu zeltees, kad tas skohlotaja laipnigu padohmu un luhgumu passausitu un winu fwehtdeen pehz pufdeenas apmekletu. Un wina ari uswareja. Mahrtnsch beidsoht ari wairs newareja winai preti

turetees. Wunsch tai apfohlijahs, us skohlas-mahju sinama laikä no-eet, bet pee fewis tomehr dohmaja: ka, ja winam tur neweifshotees ar laipnigo Pakula fainneeku fatiktees, tad warbuht skohlotajs pats winam paleenechoht tohs wajadshogs 50 rubl. f. un tahda wishä wunsch to nakti apaksh weza ohsola fawu ohtru laimi gan wehl sagaidishoht.

Ubi nu gahja, kahdu laizinu isdufetees. Swehtdeena atnahza. Mahrtnsch un Lihse gahja preekschu pufdeenas basniza un pehz pufdeenas us skohlas-mahju.

Skohlotajs abus tohti laipnigi pee fawa tehjas-galda pazeenaja un ar teem te daschus wahredus par winu likteni mainija. Mahrtnam wunsch fazija, ka wunsch naw deesgan ka wihrs pret kahrdiraschanahm zihnijees un feewai Lihsei wunsch teiza, ka angstprahtiba un lepniba ir lauschu samaitajshana — un kas fawu paschu dshimumu un tautu nizina, pee ta tas teel pehzal fwehti atreebts. Behz scheem wahredeem wunsch wehl darija sinamu, ka tas draugs, par kuru wunsch Mahrtnam esohht rakstijis, gan wehl ne-esohht wis sche atnahjis, bet wunsch esohht wihrs pee wahda.

Til ko skohlotajs schohs wahredus isfazijis, te tuhliit istabas durwis atwerahs un jauns wihrs, paschaustas drahnäs gliht gehrbees, eenahl eefschä. Schis ir tas laipnigais lauschu draugs, schis ir kaimina pagasta Pakula fainneeks, tas ir tas wihrs, kas ari Mahrtnam grib palihdscht.

"Labdeen! Esat sweizimati!"

"Labdeen, labdeen! Sweiki nahkuschchi!" atskan is wifu mutehm preti.

Skohlotajs leef tam nupat atnahkuscham zeemiuam apsehstees un dara klastuhdamohs zitu zitam passihstamus.

"Ta, tad Zuhš esat kligu mahjas fainneeks," ta atnahkuschais zeeminsch jahla pehz kahda laika runaht, "Zuhš esat tas zentigais semkohpis, ar kuru eepasihstees man jaw tas preeks bijis us Latweeschu semkohpeju sapulzi Mihgä?"

"Us pirmo Latweeschu semkohpeju sapulzi Mihgä esmu gan bijis."

"Dsirdu, ka Zuhš tagad leeläs behdäs un truhjibä atrohdatees!"

"Ta gan, zeenijams draugs!"

"Nu, es Zuhš passihstu par kreetnu wihru, kas til seewas angstprahtibas un lepnibas deht til dsili pohsta esat pagrimuschhi, — es Zuhš gribu raudsiht ari no fawas pufes tagad zil nezil palihdscht, atkal pilnigakä fainneezibä eetiktees. Es Zuhš gribu 500 rubl. f. paleeneht, bet ar tahdu sinu, ka Zuhš to tuhliit noleekat D. krahshanas-lahde, kura Zuhš wistuwaki fashneedsama. Ja Zuhš to apnematees dariht, tad es us pagehreshanu galwoschu ari par Zuhju paradu, kas man labi apsinams. Waj esat ta ar meeru?"

Mahrtnsch nu fatwehra fawa laipniga drauga rohlu un to firnigi speeda, kamehr Lihse tohs wahredus "seewas angstprahtibas un lepnibas deht" dsirdejuse, nogreesahs un klusi raudaja.

Mahrtnsch apfohlijahs pehz fwehscha drauga padohma dariht un to naudu D. krahshanas-lahde noguldiht; wunsch taphehz nu dabuja no Pakula fainneeka tohs 500 rubl. f. us 5 gadeem, bes rentehm, paleenetus.

"Neraudat, kundse, til zihmatees pret lepnibu un angstprahfigahm dohmahm, gan tad ari us preekschu uswarejat!" ta Pakula fainneeks tagad Mahrtna feewu eepreezinaja — un

wina atgreesufehs atpakal, tam rohku speeda un us tahm fawas pateizibas ašaras biridinaja.

„Es til waru fajiht,“ tā laipnigais draugs tahtal us Mahr-
tinu runaja, „ka krahščanas-lahdes, kahdas tagad neween D.
un J. ir, bet jaw ari daschās zitās weetās pa Kursemi atrohdašs,
ščim laikam ir weens no labakeem atradumeem — ari preekšč
manis jaw bijis. Krahščanas-lahdes padara, ka pat masa-
kās nandas-sumas tuhliť sahl rentes nest. Winu darboščana-
nāhs ir tikpat preekšč mantas wairoščanas, kā preekšč goh-
digās dšihwes weščanas no leela šwara. Krahščanas-lahdes
stahda, ihsti fakohť: trihsķahrtigi preekšč lauschu labuma;
pirmķahrt tahs paweizina gohdigu dšihwi, ohtķahrt tahs ais-
kawe truhķunnu zaur kapitāla eķrahščanu un tresķķahrt tahs
eerahda pat tahm masakahm noudas-sumahm krahščanas-weetu
un tahs us wehlesčanohs tuhliť atkal kā pawairotu kapitālu
išdohd.“

Mahrtinšč nu lohti pateizahs til lab' šķohlotajam, kā laip-
nigajam Bakula šaimneekam par to palenetu naudu, par ap-
šohlitu paradu-galwoščanu un par teem labeem padohmeem,
kuri winam tagad til laipnigi tika pašneegti.

Kad wehl wisi, zits ar zitu, širsnigi bij apšweizinaušchees,
tab wini gahja šķohlas-istabā us dšeedaščanas-mahžibu.

Dšeedaščana beidsahs pulķsten 12. nakti un Mahrtinšč
ar Lihsei pahrahza til wehl pulķsten 2. no rihta mahjā.

Bahri deenas pehž tam tika Mahrtinšč deht J. leetas pee
pilsķeešas aizinahts. Winšč nogahja un teešas šķrihweris
winam zehla to parada-šihmi preekščā un winam wehl it ih-
paščhi prasija, waj winšč nesinoht, kā tas warohť buht nah-
zis, ka tas papihris ar ehmiigi rakštitu adresi no nesinamas
privat-personas pa pasti teešai ešohť tizis peesuhķihts.

Mahrtinšč zeeta klusu.

Šķrihweris par to ari tahtal wairs newaizaja, bet Mahr-
tinam darija šinanu, ka us pakal palikušču mantineeku pa-
gehresčanu tas parads triju mehnesču laikā, bes kahdas is-
runas, kē pee teešas ešohť ja-ismakša.

Tā tad nu parada-galwoščana, ko Mahrtinšč teešai lika
preekščā, wairs neko nelihķseja, un winšč nu nahza atkal lohti
nošķumis us mahjahm. Ko nu dariht? Ko nu atkal eesahķť?

Winšč wehl tai paščā deenā apmekleja šawu laipnigo lab-
daritaju un tam šawas behdas šahštija.

Laipnigais Bakula šaimneeks winam to naudu ari palee-
neja us 10 gadeem, atkal bes rentehm.

Pehž trijahm deenahm Mahrtinšč wifu paradu pee teešas
aismakšaja un par to dabuja kwitanzi.

Wehl tai paščā deenā Mahrtinšč lastija awiķes, ka tai un
tai nakti ešohť J. kaufmana mahjā laupitaji eelausušchees un
ta preekšč kahdahm deenahm miruščha J. kaufmana mantu
aistikušchi. Sagtas mantas wehrtiba newarohť til ahtri tikt
aprehķinata, tapehž ka J. kaufmanis, kas weens pats ar kah-
deem mas deenestneekem to mahju apdšihwojuščhi, jaw bija
miris. Laupitaji jaw ešohť šanemti un šehšohť zeetumā.

Mahrtinšč nu bij drohščs, ka wainigais tšķigāns, kas
wina mahjai pohstu bij draudejis, zeetumā sehķedams, to wairs
newarehs isdariht; jo ka nu tas us winu lohti niķnis wareja
buht, par to Mahrtinšč nemas neščaubijahs.

Mahrtinam un Lihsei bij nu atkal us ilgaku laiku palih-
dķehts. Zaur šawahm leelahm behdahm bij nu katriš šawas
wainas labaki mahžijušchees pašihť. Pahrakas mahķleetas un
drahnas Lihse tagad atkal pahrdewa. Gan wehl aišweenu wina

stalti un smalki gehrebahs, tomehť tagad winai tas bij par
gohdu, jo winas širdei bij wiša lepniba un augstprahťiba jaw
išsuduse. Wina tagad šatikalhs laipnigi un pašemigi ar ikweenu
un šawu dšimumu un tautu saška atkal deenu no deenas wai-
rak atsiht un zeeniht. Dšeedataju-ķohris winai us preekšču
wairs ne-šrahđijahs wis par Leišču nabagu pulķu, jo wina
bij eeredsejuse, ka kahds širdigs tauteetis un šcha ķohra lohķellis
bijis wehrtigaks un bagataks pahť wifu winas lepnibu un
augstprahťibu — un — un winai til laipnigi palihķsejis.
Ari Latweešču teatera šrahđiščanahs Lihsei palika it miķlas.

Zaur tahdu šawas šewas pahťwehrtiščanohs ari Mahr-
tinšč palika daudš dedķigaks šawā tautā un nehma leelakas
dalibas winas žihņiščanā us attistibu. Katriš dšeedaščanas-
wakars nu tika no abeem šķohlas-mahjā apmeklehts un ari Kur-
semes břihwlaisčanahs šwehķti wairs us preekšču netika at-
stahťi ne-apmekleťi.

„Lepniba un augstprahťiba ir lauschu šamaita-
ščana — un kas šawu pašču dšimumu un tautu
nizina, pee ta tas teek šawā laikā šwehķi atreebťs!“
Neraudas Lihgonis.

Laupitaja širģs.

(Šķ tahda polizista papihreem.)

No Klehrwiles lihđs Buhntenes pilšķehtai, Amerikas šabeed-
rotās břihw-walķies, eet zekšč taišni no rišteem us wakareem
peežpadšmit juhđsu tahtu pahri par witnotu leelu klajumu.
Pušķelā stary abahm pilšķehtahm šneedsahs mešcha gals lihđs
pat želam un pahťwehresčanahs pret seemeķeem beesā egļu mešchā.
1862trā gadā pawafari išgahja kahdā rihtā wihrs no Klehr-
wiles us Buhnteni. Winšč bija weefniģe, kurā par nakti
guleja, eerakštiees par Riķartu Bizberu no Ņujorkas un wa-
reja dohmaht, ka tam bija nauda. Winšč išgahja no Klehr-
wiles jautris un wesels, bet Buhnteni neweens winu naw
wairs redķejis. Warbuht ka tas neredsoht us zeta atpakal gree-
sees; til ween ir šinams, ka tai widuži neko no wina wairs
nedširdeja.

Mehnesi wehľak gahja wihrs no Senlui pa žetu stary Buhn-
teni un Klehrwili; ari tas bija jahščus un atstahja pirmo
weetu pee labas weselibas, bet nekad nenonahza šawā weetā.

Rahķošchās diwi nedelās pehž šķihš pašuščanas pašuda
kā duhmōs wehl diwi želotaji.

Kas tas gan ir? Zekšč gahja taišni un nekur newareja
nograestees. Bet kad Ķuni mehnesi trihs želotaji pašuda, tad
tureenas apgabala eedšihwotaji leeleem bareem išgahja to wi-
duzi ismekleht. Šinams ar jo leelaku ruhķibu ismeklejam muhšu
mešču, bet wišas meķlesčanahs bija weltas.

14. Augustā išgahja no Klehrwiles jaunš žilweķs, wahrđā
Mikelis Dipous, no Ņu-Orleanas želodams us Buhnteni.
Gan winam no tahm breešmahm us zeta šahštija, bet winšč
šmejhahs par to un fajija: „man ir brangš širģs un labi
eerohtšchi.“ Ari Mikelis Dipous nenonahza Buhnteni.

Tai 19tā Augustā, tā minetais polizists šahšta, es nonahzu
Klehrwile un apmetohs pilšķehtinas weenigā weefniģe. Es
pehđas dšinu pahri blehšķeem, kas Dšekķita banku bija iš-
laupijuščhi un dabuju jaw manā pirmā atpuhščanahs štundā
šinaht, ka blehšķi, pehž kureem es tihķoju, jaw preekšč trim
deenahm zaur pilšķehtinu bija zauri gahjuščhi. Ari pee tahs
reises es dabuju šinaht no agrakas reisneeku pašuščanas us ta
paščha zeta, kur es gribeju jahť.

Ohtrâ rihâ es nebiju wehl feschas jubdſes tahtu tizis, ka mans ſirgſ palika ſlins. Es nokahpu un wedu ſawu ſirgu zetam blaſus uf ſahles. Kamehr nu es tâ ſawâ nohti ſtahweju un neſinaju to eefahlt, ceraudſiju no Buhntenes puſes wihru jahjam. Winſch fehdeja beſ ſeglu uf kraſchna melna ſirga, kam pawadas weatâ til ſtrikis ap muti bija apſeets. Jahjeſ bija no iſſkates kahds praſts rentneekſ un tam bija pakalâ tuſſchi maiſi. Kad winſch nahza manâ tuwumâ, tad taſ ſita ar ſtrika galu ſawam ſirgam, lai jel riſſſhotu. „Bagaïd,“ es kleeſu. „Aptur jel weenu azu-mirkli.“ Wihrs li-kahſ apdohmajotees; bet pehdigi taſ greeſa ſirgu apkahrt un nokahpa man blaſam. „Es eſmu dauds no ſchi zeta dſirdejis,“ taſ ſazija mani no galwas lihds papehſcheem apluhkojoh, „waijaga prahtigam buht. —

„Sweſchneef, waj Zums ir nelai me notikuſe?“

„Nelai me nu gan tihri nê,“ es atbildeju, „bet mans ſirgſ negrib wairs tahtaf eet.“

Wihrs apgreeſa manu ſirgu riakti, tad taſ nehma ar weenu rohku pee kaſla un tam dewa ar ohtru rohku brangu ſiteenu. Sirgſ kahpahſ ſprauſtodams atpakal un eefahla drihſ uf augſchu ſleetees un punkoht.

„Zuhſ taſ ne-eſat no ſcheijeenas, ſweſchneef?“ taſ ſazija, mani no jauna apluhkodams. Es atbildeju nê.

„Es jaw dohmaju,“ taſ atkal ſazija. „Es dohmaju, Zuhſ ſirgſ ir welna-aſti ehdiſ.“

Es winam praſiju, kaſ taſ ir. „Kahda giſte,“ taſ atbildeja, „kaſ ſchê aplahrt ſahlê aug. Taſſchu no winas nenahſ nelahda palikdama ſlahde. Sirgſ buhſ rihâ jeb wiſwehlaſ pariht atkal gluſchi weſelſ.“ —

„Tad jaw mehſ waram miht,“ es ſazija.

„Kapehſ nê, tad es til druſku waru pelniht,“ bija wina atbilda. „Zil Zuhſ pagehrat peedewu?“ —

„Nemaſ wairaf, kâ ſeptindeſmit dolaru (1 dolarſ gandrihſ 152 kap).“

Es gaidiju, ka winſch man praſihſ 100 dolaru; un tad nu mihtu tuhliht. Kad nu es winam ſeptin'deſmit dolara gabaluſ biju aiſmaſſajis, liku eemihſtjam ſirgam ſegluſ mugurâ, mauzu eemautuſ galwâ un kahpu mugurâ!

„Warbuht es Zuhſ ſchinis deenas Buhnteni redſeſchu,“ wihrs ſazija ſlimajam ſirgam ſiteenu par kaſlu dohdams, „un ja Zuhſ ſawu miſſchanaſ noſſehlotut, watetum to zitadi grohſiht.“

Es winam atbildeju, ka man buhſ gauſcham preekſ, winu atkal redſoh, ſweizinaja un jahja tahtaf.

Biju riaktigi labu ſirgu eemihſis. Sirgſ weegli tezeja un es fehdeju til weegli, kâ ratôſ. Lehna pahſtagaſ aiſſſarſchana, to ſkubinaja riſſſchoht. Es glaudiju wina kaſlu un to uſteizu. Mehſ nu bijam to weetu ſaſneeguſchi, kur meſchſ ar zetu ſadurahſ. Sirgſ eefahla beſ itin nelahdaſ wainas lehſſchoht. Es mehginaju winu aptureht; bet jo wairaf es to tureju, jo ahtrakti winſch ſkrehja uf preekſchu, kamehr peepeſchi no zeta nogreeſahſ un uf meſchu dewahſ. Es kleeſu no wiſa ſpehka un rahwu eemautuſ, kamehr es nemaſ wairs nemaniju waj rohlaſ wairs ir waj ne; par welti — ſchis welna-swehſ negreeſahſ aplahrt un ne-aſſtahjahſ no ſawas ſkreeſchanaſ. Winſch ſkrehja kâ wehſch uf preekſchu un prata til manigi taſ platakahſ kohku-ſtarpaſ iſmekleht, gan pa labu, gan pa kreiju rohku, kura kâ ta labaka lihnija bija.

Man peepeſchi prahtâ ſchahwahſ, ka laikam ſchis ſirgſ bija preekſch ſcha ſtika mahzihtſ. Es biju no araberu ſirgeem la-

ſijis, ka wini, kur ari ween tee buhtu, ne-apturami pa to zetu uf ſawu kungu dſihwoſkeem eegreeſchahſ. Wihrs, ar kuru es biju ſirgſ mihtis, peedereja pee laupitaju bandas, un zita ſchihſ bandas peederigaiſ laikam bija Klehrwiles weefſniſes ſtali eelihdis, manam ſirgam ſlahdigas ſahles pee baribaſ peemaiſidams. Schihſ dohmaſ man ſkrehja ar ſibena ahtrumu galwâ; es ſinaju to tuhliht peh; kahrtas ſalikt, un nu ſkaidri nopratu, ka biju ſlaſdôſ eewilktſ, un ka ſirgſ man laupitaju perektam klahſ peeweda.

Kahdu azu-mirkli man uſnahza dohmaſ, waj nebuhtu labi, ka patſ ar laupitajeem ſatiktôhſ, bet drihſ aſſinu, ka buhtu bijis tihſ trakumuſ; man til waijadſeja luhkoht, kâ no ſegleem tikuſ ahrâ.

Un par laimi drihſ ari tahta weeta atgadajahſ. Geraudſiju ſawâ preekſchâ upi. Tuhliht wilku kahjaſ no kahpſſcheem un liku rohkaſ uf ſeglu krehpeſ. Ari jaw azu-mirkli ſirgſ bija uf grantaina kraſta un til ko taſ uhdeni lehza, es ſaſneeduſ ar brangu lehzeenu beſ nelahdaſ apſlahdeſchanaſ uhdeni upeſ widu. Es peldeju tuhliht atpakal pee kraſta, kahpu ahrâ un paliku apakſch kohkeem ſtahwoht, pahrdohmadams, kaſ nu man bija darams. Sirgſ palika uf ohtra kraſta malu ſtahwoht, it kâ gribetu peh; ſawa jahjeja apſkatees, un pirmâ azu-mirkli man ſchahwahſ prahtâ winu noſchaut, bet es dohmaju, ka taſ naw waijadſigſ, manu pulweri tâ iſſkehſiht. Sirgſ greeſahſ drihſ aplahrt, aiſſkrehja tahtafi un bija paſudis iſ manahm azim.

Ko nu eefahlt? Sinamſ wiſupirſſis bija no meſcha jateef ahrâ, un preekſch tam man waijadſeja to paſchu zetu atpakal atraſt, par kuru biju ſchurp tizis. Es apſkatiſohſ ſawas piſtoleſ un dewohſ uf preekſchu. Saule man rahdija zetu un tâ newareju apmalдитеes. Behdigi es dſirdeju ſawâ preekſchâ jahſchanaſ, un paſlehpoſhſ aiſ leelaſ egleſ. Es ceraudſiju jahjeju uf ſintu ſohſtu; ſchis bija mans gohdigaiſ rentneekſ, kurſch no manis kâ no laupitaja bihjahſ, un ſirgſ, ar kuru winſch jahja, bija taſ patſ, kaſ man preekſch weenas ſtundas peedereja. Es maniju gan wehl putas pee ſirga mutſ, tomehr ſirgſ gahja beſ nelahda gruhtuma. Giſte naw bijuſe ſtipra, un ſiſchana par rihtli ari beſ labuma nebuſhſ bijuſe.

Sinamſ ſchis ſtikis bija gauſcham gudri iſdohmahtſ un ari labi eefahltſ, til lihds galam to nobeigt nebija iſdeweſſ zaur iſſweizibu no manas puſes.

Es paliku aiſ ſawa kohka, kamehr jahjeſ bija aiſjahſis un tad gahju tahtaf. Buhtu taſ blehdis man bijis tuwak, tad buhtu mehginajis winu ſakert, bet kâ ta leeta ſtahweja, tad to wiſ newareju. Es nu ſkrehju ko wareju un ſaſneeduſ leelzetu, kur es par laimi drihſ ar weenu brauzeju ſatikoſhſ. Kad es winam uſſauzu, tad taſ iſwilka piſtoli, un negribeja ar mani beedrotees, bet drihſ taſ mani paſina, jo bija deenu preekſch tam mani wiapus Klehrwiles ſatizis, tadeht aptureja ſawu lohpinu, un mani uſrunaja. Es winam iſrahbijohſ gohdigſ, un winſch man lahwa peeſehſtees uf ſaweem rateem. Wina zeta mehriſ bija Buhntene un winſch preezajahſ, ka dabujis eerohſſhotu beedri; tomehr es zeetu klufu par ſawu atgadijumu. Par to, kapehſ es kahjahm gahju, es winam iſſkaidroju, ka mans ſirgſ uf zeta eſohſ ſaſlimiſ.

(Zurpmaſ beigumuſ.)

Gradi un feedi.

Nets mihlestibas-stahsts.

Tahdi stahsti wefelibas awotods jeb bahdes-weetas nereti noteef, bet tahds kahds te tiks stahstihis, gan laikam reti gadi-fees. — Behrnaja wafara, kahda turgus-deena Pireneju bahdes weeta kahds bagats Angleets eeraudsija kahdu no isslates nabagu, bet jaunū un lohti smuku feewinu, kura auglus pah-dewa; jo agri atraitne palikufe, ta raudsija zaur scho maso andeli few un fawam behrnām pahrtiku nopelniht.

Behrns spehlejahs mahtei lihdsahs kad muhsu Angleets tur nonahja un ilgu laiku abus apbrihnoja; tad winsch klahht peegahjis fazija us feewinu:

„Zuhs man patihlat un Zuhju behrns ari.“ Es Zums ar tuhliit fazifchu kapehz. Man bija sawa laikā smuka feewina, kurai Zuhs no isslates gauschi lihdsinajatees, un kuru es par wifahm pafaules mantahm tureju dahrgaku. Bet deemschehl ta drihs nomira un atstahja man masu dehliu, winas bildi, behrnu ka engeli, bet kurich jo drihs fawai mahtei steidsahs pakal kapā. Lai sawas jahpes waretu masinahrt, es zefoju pa pafauli aptahrt un kad es tur kahdu smuku masu behrninu atrohdu, kas manam Wilifcham lihdsinajahs, tad es par to aismalfaju tit dauds, zil par winu teel prasihis, un kuhdsu wina wezafus, lai man attauj par masina labklahschanu gahdaht. Man jaw tagad ir tichetri tahdi Londonē, kuri teel kreetni usaudsinati. Kurich no fcheem sehneem sawa peezpadsmitā gadā wifu wairaf lihdsinajatees tai bildei, ko es sawam Wilifcham jchai wezumā tairu, to es eezelfchu few par dehlu un sawa wahda un mantibas mantineeku. Teem ziteem es gahdashu brangas weetas walstiba. Neweens no fcheem behrneem, ko es lihdsi schim esmu pirzis, nelihdsinajahs ta manam Wilifcham, ka Zuhsejs. Ja Zuhis gribat man sawu dehliu pahrdohht, tad es Zums malfaschu par winu, zil dauds ween Zuhis par winu prafheet.“

Mahte jutahs zaur fcheem wahrdeem dsiki aiskahrtā, apkampa sawu dehliu un dewa schahdu ihju atbildi:

„Kungs, es tilai auglus pahrdohdu, bet behrnus ne.“

Angleets gan ari mas bij zerejis zitadu atbildi fagauidiht; bet winsch nelikahs wis zaur scho atbildi pahrschteigs, jo winsch gluschī meerigā balsi fazija:

Oh, ta leeta jaw nemas naw ta steidsama. Es aismalfaju labi un pagehru tilai, ka wezaki sawus behrnus ne-apmekle. Es dsihwoju K. weefnija. Pahrdohmajet par scho leetu jo, tas wis nahf til Zuhju behrnām par labu. Es Zums dohdu trihs deenas apdohmajchanas-laiku.

Nabaga mahte pahrdohmaja par scho sawadu usdewumu; drihs ispaudahs wifa pilsehtinā sina pahr behrnu pirzeju, un winsch buhtu desmit zitus behrnus gauschi lehti warejis dabuhht; bet skaisa augtu pahrdeweja winam issfaidrojā, kad tas pehz trihs deenahm atnahja, tā:

„Es zaur to breefmigi apgrehlotohs, ko man mihlais Deems newaretu nekad peedoht, kad es sawu behrnu par naudu pahrdohht.“ Bet Angleets nelikahs wis zaur to atraiditees, winsch sohlija un draudeja, ko ween sinaja, bet wis bija welki. Behdigi winsch fazija: „Es deru, ka es Zuhju behrnu dabufchu, jo man winu wajjaga dabuhht. — Es esmu par Zums apjautajees, Zuhis lihdsinajatees manai Lujjai — es Zums tadehht peefohlu sawu rohlu, un Zuhju dehlam wajjaga mana

nomirufcha weeta palikt. Es esmu brihws un bagats, bet til Zums ja-apfohlahs, ka Zuhis to wahrdū Lujija peenemfeet un sawu dehliu par Wili jautfeet.“

Scho preefsch-likumu jauna atraitne wehl ihsti pahrdohmaja un winai newaijadseja wis trihs deenas apdohmatees, kamehr wina pee gala spreeduma nahja. Wina fazija „ja“ un tagad — wina ir ta skaisa leelmahte Mundslai. —

Gudris spreedums.

Kahda nelaimes brihdi us Amerikas dselsszeta, ka tas ari pee mums daudreis noteef, atgadijahs, ka weens no brauzejeem pafandeja sawu dsihwibu un ohtes atkal sawu kahju. — Tas, kas kahju bija pafandejis, un ta par atraitni palikufe feewa, kurai wihrs bij fabraukts, gahja pee dselss-zeta beedribas un pagehreja no tahs par to atlihdsinajchānu. Dselss-zeta beedriba nospreeda atraitnei 5000, un weenkahjam 15000 dolarus ismalfajt. Bet tas atraitnei israhdijahs netaisni buht un tadehht wina teefnesi prasija, waj weena kahja esohht trihsreis wairaf wehrts, neta wewals wihrs? — „Ta leeta ir gluschī riktiga,“ teefnesis atbildeja; „schis wihrs, kas sawu kahju ir pafandejis, nedabuhš nepat par wifseem 15000 dolareem jaunū, kamehr Zuhis ar 5000 dolareem gauschi lehti dabufheet zitu wihru, un warbuht wehl dauds labaku, ka pirmo.“

J. R.

Dohmas wafarā.

Klusa nakts jaw steidsahs klahtu,
Neetrumis dheed aif galotnehm,
Tumsas stari aug, lai nahktu
Weers par wifahm tahtlotnehm.

Swaigsnites no debefs spulgo,
Jautri us mums kuhfojahs;
Bet mans gars ka sapnōs murgō,
Dohmas zitur kawejahs.

Straumes malā ir ta weeta,
Kur mans gars wehl lidinahs,
Mana sirds tur swehti feeta,
Salbas, mihlās jufchānās.

Behdigs dashreis azis slehdsu,
Buhdams no tahs tahtumā,
Bet tad atkal sapnōs redsu,
Sevi winas tuwumā.

Winas laipna ustijiba,
Manu sirdi meerina,
Pastahwiga mihlestiba,
Schreschānohs rembina.

G. U.

Smeehli.

Prasichana: Zil brahtu bija Jahsepam?

Atbilde: Sejschi.

Prasichana: Kā tā?

Atbilde: Winam bija weens (riktigs) ihsts brahlis un desmit pusbrahli jeb peezi wefeli. Weens un peezi ir feschī.

„Kapehz Ahdams kohda ahsoli?“ prasija kahds pagasta skohlmeisters sehnam. „Tapehz, ka tam nahscha nebija,“ tas atbildeja.

J. Jakobohn.

Atbildejams redaktehrs Ernst Plates.